

Szerkesztői üzenetek.

—**ks.** A gyakorlat — talán a Kuria 1814/1904. sz. határozatának hatása alatt (e határozatot l. Staud: Magyar Magánjog tételes jogszab. gyűjtm. 177. ö.) — az özvegyasszonyi öröklést általánosságban nem juttatja érvényesülésre. Az irodalom általában mint élő intézményt tárgyalja a successio vidualis-t és Raffay szerint is a Kuria hivatkozott döntése — mely egyébként alapelveiben téves — „egyedülálló“. A Kuria is újabb — s amint megállapíthattuk, e tárgyban legutóbbi — 5887/1917. szám alatt hozott határozatával kimondotta, hogy „özvegyi örökösödésének helye csak akkor van“ (de akkor van!), „ha a házasságból gyermekek származtak“ (Dtár u. f. I. 50). Helyes a döntvénytárban e határozathoz fűzött megjegyzés, hogy e határozat újabb elismerése az özvegyasszony öröklésnek. Szerintünk az özvegyasszony öröklés szabályai igen is alkalmazandók s annak tárgya az ivadék hátrahagyásával elhalt nemes (honoratior) szerzeményi ingóiból egy gyermekrészt. Alkalmazandók először, mert hatályban lévő, másodsor mert ősi magyar — (HK. c. I. §.) s harmadszor, mert alapgondolatában, indokában (a nem — közszerző nő rendszerint mégis szerez érdemet a háztartási helyes gondolkodásban, megtakarításban :) helyes és igazságos szabályok. A kérdés egyébként — ma az ingó vagyon elég jelentőséggel bírván — éppen nem jelentéktelen.

—**s.** A vitézi intézmény jogának forrásai: a kivételes intézkedésekről alkotott törvényekben nyert felhatalmazás alapján kiadott és az 1920: XXXVI. t. c. 77. §-a által hatályában kifejezetten fenn tartott 6650/1920. M. E. sz. kormányrendelet s az ennek végrehajtása tárgyában kelt 4600/1920. I. M. számú igazságügyminiszteri rendelet. A vitézitelek előöröklésének módját, valamint azt, hogy miként öröklődik az ahhoz tartozó gazdasági felszerelés az adomány, illetve az alapítólevél állapítja meg. Csak ha ezekben ily rendelkezés nincs, — tehát subsidiare — áll a szabály, hogy a vitézitelket magát osztatlanul a) az elsőszülöttség rendjén az átvételre alkalmas fiúivadék öröklő s ha ilyen nincs, vagy az nem igényli a vitézitelket, úgy b) az alapító, vagy adományos előd fiágában ugyanazon rend szerint öröklő azt az alkalmas fiúivadék. E két öröklés közzé van már most beiktatva a vitézitelek tulajdonosának erősen korlátolt végrendekezési joga, az ú. i. fiúivadék nem léteben vitézitelkét az államfő által megerősített végrendelettel nőivadéka férje, vagy leendő férje részére testálhatja. — Az országban sok száz telkes vitéz van, így a vitézitelekkel kapcsolatos kérdések nem lesznek ritkák; mégis ennek az élő jogintézménynek úgyszólván semmi irodalma és — ami egyébként természetes — judicaturája nincs. Érdemes lesz annak szabályaival bővebben foglalkozni.

6.

KIR. KÖZJEGYZŐK KÖZLÖNYE

FOLYÓIRAT A PERENKIVÜLI TÖRVÉNYKEZÉS
ÉS A KÖZJEGYZŐI GYAKORLAT SZÁMÁRA.

Felelős szerkesztő:
FEKETE LÁSZLÓ DR.
budapesti kir. közjegyző.

KIADJA
A MAGYARORSZÁGI KIR. KÖZJEGYZŐK ORSZÁGOS EGYESÜLETE.

Megjelenik havonként egyszer
(július és augusztus hónapok kivételével).

BUDAPEST, 1927.

Held irodalmi és nyomdavállalat II., Margit-körút 7. Telefon: T. 273—95.

KIR. KÖZJEGYZŐK KÖZLÖNYE

Folyóirat a perenkivüli törvénykezés és a közjegyzői gyakorlat számára.

Felelős szerkesztő:
FEKETE LÁSZLÓ DR.
budapesti kir. közjegyző.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, II., Margit-körút 5/a. Tel. T. 123—58.

TARTALOM:

1. Az örökösödési eljárás novellájára vonatkozó anyag:
  - a) a képviselőház által elfogadott szöveg;
  - b) miniszteri indokolás;
  - c) az igazságügyi bizottság jelentése;
  - d) kivonat a képviselőházi értesítőből.
2. Közlemények.
3. A kir. közjegyzők, helyettesek és jelöltek névsora.
4. A százalékos díjtételek kiszámítására vonatkozó képletek.

(JEGYZET: Birói döntések közlése a nagy anyagtorlódás miatt kivételesen a jövő számra marad.)

Az örökösödési eljárási törvény novellája.

Amint köztudomású, az igazságügyminiszterium még a múlt évek folyamán elkészítette az örökösödési eljárásról szóló 1894: XVI. t. c. módosítására vonatkozó törvényjavaslatot s azt véleményezés véget megküldte a kir. közjegyzői Kamaráknak.

Az ország összes közjegyzői kamarái elnökeinek Budapesten 1926. szeptember hó 11. és 12. napján tartott értekezleti üléséből valamennyi Kamara együttesen ebben az ügyben rendkívül értékes felterjesztést intézett a magyar királyi Igazságügyminiszterhez.

Ebben a memorandumban a Kamarák kérték, hogy ha már a birói munkaapasztás szempontjából meg kell történnie annak, hogy az összes előkészítő cselekményeknek a közjegyzőre nézve nagy anyagi megterhelést jelentő munkáját a közjegyző végezze, úgy az eljárás érdemleges része, a jogutódlás tanusítása is utaltassék a közjegyző hatáskörébe.

A magyar királyi Igazságügyminiszter a javaslatot a miniszterium által elkészített szövegben a múlt év folyamán a nemzetgyűlésnek beterjesztette.

A nemzetgyűlés feloszlattván, 1927. év január hó 25 napjára összehívott országgyűlés képviselőházában az Igazságügyminiszter ismét beterjesztette a nemzetgyűlésnek már beterjesztett javaslat szövegével teljesen egyező javaslatot mely tárgyalás és jelentés-tétel végett kiadatott a igazságügyi bizottságnak.

Az igazságügyi bizottság által bizonyos vonatkozásokban módosított javaslatot a képviselőház 1927 február hó 9. napján

tartott ülésén tárgyalás alá vette s azt lényegben nem vágó csekély módosításokkal elfogadta.

Annál a nagy fontosságnál fogva mellyel e javaslat ránk nézve bir, az alábbiakban közöljük a) a javaslatot a képviselőház által elfogadott szövegében, b) a miniszteri indokolás, c) az igazságügyi bizottság jelentését s d) a képviselőház vonatkozó üléséről szóló Értesítő kivonatát.

Habár az igazságügyi kormány nem is vette figyelembe a közjegyzői karnak a Kamarák felterjesztésében foglalt kívánalmait, a nemsokára törvényerőre emelkedő javaslat tagadhatatlanul bizonyos haladást jelent. Amidőn ezt megállapítjuk, már most hangsúlyozzuk, hogy az örökösödési eljárás rendezésének ügyét ezzel lezártnak nem tekinthetjük, hanem az csak a memorandumban foglaltak szerint való megreformálásával lesz helyesen és véglegesen megoldva.

A felsőházi tárgyalás után most már valószínűleg nemsokára törvényerőre emelkedő javaslatot azzal fogadjuk tehát: De bien en mieux.

A memorandum igen világosan jelöli meg a célt, mely felé haladnunk kell s épen ezért — a jövő szempontjából — ezt a kiváló munkát feltétlenül megőrzendőnek tartjuk s azt egyik következő számunkban közöljük. Igen fontos kérdés a végrehajtási rendelet kérdése. A javaslatban vannak bizonyos hézagok, de még ha ezek nem lennének is, a javaslat a dolog természete szerint rendkívül gondos végrehajtási rendeletet igényel.

Igen kívánatos lenne, ha ennek megszerkesztésébe — akár ankét, akár véleményes javaslat bekérése útján — a közjegyzők is bevonatnának.

Törvényjavaslat az örökösödési eljárásról alkotott 1894 : XVI. törvénycikk módosításáról.

(A képviselőház által elfogadott szöveg.)*

I. A közjegyző illetékessége.

1. §. Az 1894 : XVI. t.-c. (Öe). 7. §-a a következő — 7. és 8. — bekezdésekkel egészített ki:

Az örökösödési eljárás során kir. közjegyző ügykörébe utalt tennivalókra az a közjegyző illetékes, akinek hatásköre az eljárásra illetékes járásbíróság területére kiterjed.

* A cursiv betűkkel szedett szavak azok a módosítások, melyeket az igazságügyi bizottság az eredeti (miniszteri) javaslaton eszközölt.

(Az olyan járásbíróságra nézve, amelynek területén közjegyzői székhely nincsen, az illetékes közjegyzőt az igazságügyminiszter jelöli ki.)¹

Ha a járásbíróság területére több közjegyző hatásköre terjed ki, az örökösödési ügyekre vonatkozó működési körüket az igazságügyminiszter határozza meg.

A járásbírósnak a megelőzésen alapuló illetékességét (4. bekezdés) megállapítja az olyan beadvány vagy megkeresés is, amely a területén működő, vagy 7. bekezdés alapján kijelölt közjegyzőhöz érkezett, valamint az a cselekmény is, amelyet az ilyen közjegyző hivatalból teljesített.

II. A haláleset felvétele és előleges biztosítási intézkedések.

2. §. Az Öe. 11. §-ának 1. és 2. bekezdése helyébe a következő rendelkezések lépnek:

A halálesetet az arra hivatott hivatalos közeg minden esetben hivatalból köteles felvenni, még akkor is, ha az örökösödési eljárást nem kell hivatalból megindítani.

Oly kiskorú halála esetében azonban, aki *tizenkettedik*² életévét nem töltötte be, ha utolsó rendes lakhelyén halt meg és halálakor még mind a két szülője — házasságon kívüli gyermek halála esetében anyja — életben van, a halálesetet csak akkor kell hivatalból felvenni, ha valószínű, hogy a kiskorú után vagyon maradt vagy pedig ha a haláleset felvételét hatóság vagy bárki más kívánja.

3. §. Az Öe. 20. §-ának helyébe a következő rendelkezések lépnek:

A halálesetet felvevő hivatalos közeg köteles a felvételi ívet az elhalálozást tudató halottkemi jelentés vételétől — holtaknyilványítás vagy a halálozás tényének bírói ítélettel megállapítása esetében pedig a hagyatéki bíróság rendeletének vételétől — számitandó nyolc nap alatt a 7. §. 7. bekezdése (e törvény 1. §-a) szerint illetékes kir. közjegyzőhöz elküldeni.

Ha kiskorú, vagy gondnokság alatt álló személy van érdekelve: a halálesetfelvételnek egy másik példányát ugyanezen idő alatt meg kell küldeni a gyámhatóságnak (71. §.) A haláleset-

¹ A zárójelbe tett mondat az igazságügyi bizottság javaslatának megfelelően — miután az tévesen került a bizottsági szövegbe — a képviselőházi tárgyalás alkalmával töröltetett.

² V. ö. Fekete László dr. kir. közjegyző: Az örökösödési eljárási törvény módosításáról szóló javaslat. (Jogi Közlöny 1926. évf. 12. sz.)

felvételi ív másolatának a pénzügyi hatósághoz megküldéséről a pénzügyi törvények rendelkeznek.

Az átvett végrendeletet, valamint az esetleg zár alá vett okiratokat és más iratokat a közjegyzőnek küldött példányhoz kell csatolni.

A fent megszabott köteleesség elmulasztása esetről esetre *husz pengőig* terjedhető rendbírsággal büntetendő. A rendbírság az államkincstárt illeti és a községre illetékes járásbírószabja ki. A rendbírságot kiszabó határozat ellen csak előterjesztést lehet tenni a járásbírószabhoz. Az előterjesztés tárgyában hozott határozat ellen felfolyamodásnak nincs helye. A kiszabott rendbírságot tizenöt nap alatt kell megfizetni, ellenkező esetben közzadók módjára kell behajtani.

4. §. Az Öe. 22. §-ának helyébe a következő rendelkezések lépnek:

A közjegyző, akihez a halálesetfelvételi ívet és esetleg a 16. §-nak megfelelő külön jelentést beküldötték, a halálesetfelvételi ívet haladéktalanul megvizsgálja. Ha

1. az örökhatyó külföldi állampolgár volt és *utánna olyan vagyron maradt, amelyet az örökhatyó államának ki kell adni*, vagy

2. nem utolsó rendes lakhelyén halt meg, vagy

3. szóbeli vagy olyan írásbeli végrendeletet hagyott hátra, amelyet a 24. §. 3. bekezdése (a jelen törvény 5. § a) szerint nem a közjegyzőnek kell kihirdetnie, vagy

4. *a közjegyző úgy találja, hogy biztosítási intézkedések elrendelése, kiegészítése, vagy más bírósági intézkedés szükséges, vagy a felek valamelyike eziránt kérelmet terjesztett elő.*

a halálesetfelvételi ívet és az ügyre vonatkozó esetleges egyéb iratokat, valamint szükség esetében az őrizetbe vett pénzt és egyéb értékeket is haladéktalanul betérjeszti a járásbírószabhoz. Ellenkező esetben a halálesetfelvételnek netán szükséges kiegészítése iránt intézkedik, a beküldött pénzt és értéket őrizetbe veszi, ha a haláleset következtében különös intézkedés vagy értesítés szükséges, ennek megtételéről gondoskodik, az általa felvett, nála letett, hozzá küldött, vagy neki átadott írásbeli végrendeletet kihirdeti (24. §. 3. bekezdése, jelen törvény 5. §-a).

A járásbírószab, amelyhez a kir. közjegyző a halálesetfelvételi ívet betérjesztette, a biztosítási intézkedések tárgyában határoz, a 24. §. 3. bekezdése (a jelen törvény 5. §-a) alá nem eső írás-

beli végrendeletet kihirdeti, a szóbeli végrendelet tanuit kihallgatja az erről készített jegyzőkönyvet kihirdeti s mindezek megtörténte után az iratokat és az ügyben őrzött készpénzt és értékeket a közjegyzőnek visszaadja, ha pedig az örökösödési eljárásra más járásbírószab illetékes: ehhez teszi át.

A hagyatéki bíróság, amelyhez az iratokat áttették az előbbi bekezdésben meghatározott intézkedéseket — ha az áttevő bíróság még meg nem tette — megteszi, azután az iratokat az illetékes közjegyzőnek kiadja.

Az iratokat az illetékes járásbírószabhoz áttevő járásbírószabnak az áttételt megelőző végzése és intézkedései ellen fellebbvitelnek helye nincs. A netaláni sérelmek orvoslását az örökösödési eljárásra illetékes bíróságnál lehet kérni.

Ha a meghalt külföldi állampolgár volt: a bíróság a tizenegyedik fejezet rendelkezései szerint jár el.

III. A végrendelet kihirdetése.

5. §. Az Öe. 24. §-a 3. és 4. bekezdésként a következő rendelkezésekkel egészítették ki:

A 7. §. 7. bekezdése (a jelen törvény 1. §-a) szerint illetékes közjegyző az általa felvett, nála letett vagy olyan végrendeletet, amelyet a halálesetfelvételi ívhez mellékelve vagy egyébként hozzá küldöttek vagy neki átadtak, maga kihirdeti ki, a halálesetfelvételi ívhez csatolt végrendeletet azonban csak akkor, ha a 22. §. értelmében a halálesetfelvételi ívet nem kell azonnal a járásbírószabhoz betérjesztenie. A kihirdetett végrendeletet eredetiben, általa felvett vagy nála letett végrendeletet másolatban, valamint a kihirdetésről felvett jegyzőkönyv másolatát a közjegyző a járásbírószabhoz terjeszti be.

A 28. és a 29. §. rendelkezéseit megfelelően akkor is alkalmazni kell, ha a végrendeletet a közjegyző hirdeti ki.

IV. A leltározás.

6. §. Az Öe. 35. §-ának helyébe a következő rendelkezések lépnek:

A hagyatéki leltározását rendszerint a községi jegyző (körsjegyző), városokban az erre kirendelt közeg végzi.

A halálesetet felvevő községi vagy városi közeg a leltározást a 2. §. 1., 2., 3 és 4. pontjai esetében hivatalból teljesíti. Azokban az esetekben, amikor a hagyatéki eljárás hivatalból a 4. §.

alapján vagy kérelemre indul meg, vagy amikor csupán a leltározást kérték (36. §., 1920. évi XXXIV. t.-c. 37. §. 6. bek.), a leltározás iránt a közjegyző intézkedik.

A közjegyző rendszerint a vagyontárgyak fekvése szerint illetékes községi (városi) közeghez fordul a leltározás végett. Maga végezheti azonban a közjegyző a leltározást, ha úgy látja, hogy a felektől előterjesztett adatok alapján helyszíni felvétel nélkül elkészítheti a leltárt.

A hagyatéki bíróság kérelemre vagy a közjegyző javaslatára a közjegyzőre az előbbi bekezdés esetén kívül is, valamint bírósági végrehajtóra is bízhatja a leltározást. Az ilyen intézkedésről a községi (városi) közeget a közjegyző (bírósági végrehajtó) haladéktalanul értesíti.

A hivatalból leltározó vagy a leltározás iránt megkeresett közeg a működési területén kívül eső vagyontárgyak leltározása iránt megkeresés útján intézkedik, kivéve ha leltározások iránt a bíróság (4. bekezdés) vagy a közjegyző (3. bekezdés) már intézkedett. A megkeresést ahhoz a községhez (városhoz) kell intézni, amelynek területén a leltározandó vagyon tárgyak vannak. Megkeresés nélkül is köteles az arra hivatott közeg leltározni, ha megtudja, hogy működése területén olyan vagyontárgyak vannak, amelyek leltározás alá esnek, kivéve, ha arról értesült, hogy leltározásuk iránt más intézkedés történt.

A leltározást az arra hivatott személy a halálesetfelvétel munkájának befejezésétől, illetőleg a megkeresés vagy megbízás átvételétől számított nyolc nap alatt megkezdeni és minél gyorsabban befejezni köteles.

Az előbbi bekezdések szabályai állnak akkor is, ha a leltár kiegészítése vagy pótleltározás szükséges. Ilyen esetben azonban a leltározásnak közjegyzőre vagy végrehajtóra bízásáról a községi közeget nem kell értesíteni.

Ha a leltározást (pótleltározást) vagy a leltározásnak közjegyző által teljesítését az érdekeltek bármelyike vagy az, akinek birtokában a leltározandó tárgy van, ellenzi, a közjegyző a bíróság határozatát kéri.

7. §. Az Öe. 37., 38. és 44. §-a hatályát veszti.

8. §. Az Öe. 45. §-a 3. bekezdésként a következő rendelkezéssel egészítették ki:

Az igazságügyminiszter a belügyminiszterrel egyetértve úgy

rendelkezhetik, hogy az előbbi bekezdésekben meghatározott telek-
könyvi kivonatokat, bizonyítványokat és okiratokat a hagyatéki tárgyalásra illetékes közjegyző készítse el vagy szerezzé meg.

V. A hagyatéki tárgyalása.

9. §. Az Öe. 50. §-ának helyébe a következő rendelkezések lépnek:

Az örökösödési eljárásra illetékes közjegyző a 2. és a 4. §. eseteiben hivatalból, más esetben a 3. §. értelmében jogosított személy megkeresésére a leltár megérkezése és esetleges hiányainak pótlása után, illetőleg a részéről foganatosított leltározás befejezésével vagy azzal egyidejűleg hagyatéki tárgyalást tart, kivéve, ha a leltározás során merültek fel olyan körülmények amelyek alapján a 22. §. (jelen törvény 4. § a) 1. bekezdése szerint az iratokat a járásbíróság elé kell terjeszteni.

Ez alkalommal, ha kiskorú gondnokság alatt álló vagy gondnokság alá helyezendő személy, méhmagzat, még születendő személy, vagy ismeretlen helyen tartózkodó személy mutatkozik érdekeltnek, megkeresi a gyámhatóságot (71. §.) hogy szabályszerű képviselőről gondoskodják és a képviselők nevére és lakhelyére őt sürgősen értesítse. Ugyanígy jár el, ha a gyám vagy a gondnok kirendelésének szüksége később merül fel.

Az örökösödési eljárást a bíróság is elrendelheti, ha azt találja, hogy a közjegyző annak megindítását szabályellenesen mellőzte. E mellett a körülményekhez képest az 52. §. 4. bekezdését (a jelen törvény 11. §-ának 2. bek.) is alkalmazhatja.

10. §. Az Öe. 51. §-a hatályát veszti.

11. §. Az Öe. 52. §-a — 4., 5. és 6. bekezdésként — a következő rendelkezésekkel egészítették ki:

Ha a hagyatéki bíróság akár hivatalból, akár valamelyik fél panaszára azt észleli, hogy a közjegyző valamely hagyatéki ügyet elhanyagol, késedelmesen vagy egyébként rosszul lát el: a közjegyzőt meghallgatása után száz pengőig terjedhető pénzbírsággal sújthatja, mely ismételt is kiszabható. Szükség esetében a hagyatéki ügy elintézését a hibás közjegyzőtől el is vonhatja és helyben székelő más közjegyzőre, ha pedig ilyen nincsen: bírósági tagra bízhatja.

Az előbbi bekezdés értelmében hozott határozat ellen beadott felfolyamondásnak csak a pénzbírság behajtására van halasztó hatálya.

A pénzbírság a kir. kincstárt illeti és közadók módjára hajtandó be.

VI. Örökösödési és hagyományi bizonyítvány.

12. §. Az Öe. 99. §-a utolsó bekezdésének helyébe a következő 3—8. bekezdések lépnek:

Ha az örökösödési bizonyítvány kiadását több örökös kéri, be kell mutatni a kiegyezett örökösársak közt létrejött okiratba foglalt egyességet.

Az előbbi bekezdések értelmében bemutatott egyesség tekintetében a járásbírság az örökösödési bizonyítvány kiadása előtt a kérelem előterjesztőit és a köteles részre jogosítottakat meghallgathatja.

Azt, hogy az örökösödési végrendeletet nem hagyott hátra, külön igazolni csak akkor kell, ha a halálesetfelvételi ív tartalma vagy más körülmények arra mutatnak, hogy az örökösödési végrendelet hátrahagyásával halt meg.

A kérvényhez az örökösödési végrendelet hitelesített telekkönyvi kivonatát is csatolni kell.

A kérvényt a járásbírsághoz címezve, a 7 §. 7. bekezdése szerint illetékes közjegyzőhöz kell benyújtani.

Örökösödési bizonyítvány kiadását nem lehet kérni, ha a közjegyző kérelemre vagy a három hónapi határidő letelte folytán már határnapot tűzött a hagyaték tárgyalására.

13. §. Az Öe. 100. §-ának helyébe a következő rendelkezések lépnek:

Ha a közjegyző úgy találja, hogy az örökösödési bizonyítványra irányuló kérelem kiegészítésre szorul vagy elutasítandó: az iratokat határozati tervezettel a járásbírsághoz terjeszti be. Ha a járásbírság az örökösödési bizonyítvány iránti kérelmet jogerősen elutasította és örökösödési eljárásnak van helye, az iratokat további eljárás végett a közjegyzőnek kiadja. Ha ellenben úgy találja, hogy a kiegészítés megtörténte után vagy a kiegészítés elrendelése nélkül helye van a kérelem teljesítésének, a további intézkedéseket — ideértve a hirdetmény kibocsátását is — maga teszi meg.

Ha a közjegyző úgy találja, hogy a kérelem teljesítésének nincs törvényes akadálya: hirdetményt bocsát ki, amelyben felhívja mindazokat, akik az örökség tárgyát tevő ingatlanra mint örökösök,

kötelesrészre jogosultak vagy utóörökösök jogot támasztanak, hogy igényeiket negyvenöt nap alatt nála jelentsék be, mert ellenkező esetben a hagyatéki bíróságnak az örökösödési bizonyítvány tervezetét be fogja terjeszteni.

A hirdetményt a bíróságnál ki kell függeszteni s meg kell küldeni a gyámhatóságnak is (71. §.), valamint kifüggesztés avagy a szokott módon való közzététel véget azon község vagy községek előljáróságának is, amelynek területén az örökösödési utolsó lakhelye volt és amelynek területén vannak a hagyatékhoz tartozó ingatlanok. Ezenfelül rendszerint a hivatalos lapba is egyszer be kell ikatni a hirdetményt.

Elmarad a hírlapi hirdetés:

a) ha az 1920:XXXIV. t.-c. 41. §-ában szabályozott adóbizonylattal igazolva van, hogy a hagyatéki ingatlanoknak illetékszabás szempontjából kiszámítható törvényszerű legkisebb értéke ezer pengőt¹ meg nem halad;

b) tekintet nélkül az ingatlanok értékére, ha az előterjesztett adatok szerint az örökösödésre az örökösödési végrendelet, atyja, anyja és ennek leszármazói — vagy kizárólag, vagy az örökösödési házastársával együtt — vannak hivatva és a halálesetfelvételi adatai s a bírósági rendelkezésére álló más adatok sem mutatják, hogy öröklési jog másokat is illet.

A b) pont alapján nem mellőzhető a hírlapi közzététel akkor, ha az örökösödési végrendelet nem az örökösödési végrendelet utolsó rendes lakhelyén vagy a jelen törvény hatályterületén kívül volt felvéve.

A negyvenöt napos határidő a hírlapi közzététel napját s a hírlapi közzététel mellőzése esetében a bíróságnál történt kifüggesztés napját követő naptól számítandó.

A hirdetményi határidő lejártá után a közjegyző az iratokat elintézési tervezettel ellátva a bírósághoz mutatja be.

14. §. Az Öe. 99. §-ának 3—5. bekezdései (jelen törvény 12. §.) és 100. §-a (jelen törvény 13. §.) megfelelően alkalmazandó az Öe. 104. §. alapján kért örökösödési és 106. §-a alapján kért hagyományi bizonyítványra is.

VII. Díj és költség.

15. §. Az Öe. 122. §-a a következő bekezdéssel egészítetik ki:

¹ A bizottsági szövegben eredetileg 500 pengő, a képviselőházi tárgyalás alkalmával emeltetett 1000 pengőre.

A díj összegét a bíróság akkor állapítja meg, amikor az ügyet először foglalkozik.

VIII. Befejező rendelkezések.

16. §. Az Öe. 21., 23. 34. §-ában és 48. §-ának 1. bekezdésében járásbíróság helyett közjegyzőt kell érteni.

Az Öe. 16. §-ában és 26. §-ának második bekezdésében említett jelentéseket akár a járásbírósághoz, akár a 7. §. 7. bekezdése (a jelen törvény 1. §-a) szerint illetékes közjegyzőhöz lehet intézni.

Az Öe. 25. §-ának 1. és 2. bekezdése úgy módosul, hogy a végrendeletet a 7. §. 7. bekezdése (a jelen törvény 1. §-a) szerint illetékes közjegyzőnek az örökhagyó halálától kezdve át lehet adni.

Ha a bíróságnál tettek olyan bejelentést vagy terjesztettek elő olyan kérelmet, melynek elintézése a közjegyző ügykörébe tartozik: a bíróság a bejelentést vagy a kérelmet a közjegyzőnek adja ki.

17. §. A kir. közjegyzőt a hagyatéki ügyek intézésében ezen túl is a bírói kiküldött jogállása illeti.

A kir. közjegyző az Öe. 22. és 50. §-ának¹ esetein kívül is köteles az iratokat a járásbíróság elé terjeszteni, amikor *a felek valamelyike bírósági intézkedést kér² vagy a közjegyző megállapítása szerint bírósági intézkedésre van szükség.*

A bíróságnak semmiféle határozatát vagy intézkedését nem lehet jogorvoslattal azon a címen megtámadni, hogy teljesítése a közjegyző ügykörébe tartozott volna.

18. §. E törvény életbeléptetésének napját az igazságügy-miniszter állapítja meg.

Ezt a törvényt a belügyminiszterrel egyetértve az igazságügy-miniszter hajtja végre.

A ministeri javaslat indokolása.

Általános indokolás.

Az örökösödési eljárásról szóló 1894: XVI. törvénycikk csekélyebb módosításokkal és kiegészítésekkel ma is hatályban van. Most sem volna célszerű a mélyebbre menő revízió, mert az örökösödési eljárás az anyagi öröklési joggal szoros összefüggésben van és így a magánjogi törvénykönyv megalkotása előtt idő-

^{1 2} A képviselőházi tárgyalás alkalmával eszközölt stiláris módosítások: a biz. szövegben volt „50. §.” helyett „50. §-ának” s „akar” helyett „kér”.

előtti volna az általánosságban különben is sikerültnek mondható törvény gyökeresebb átdolgozása.

A bíróság tehermentesítése érdekében szükséges azonban az eljárás egyes részleteinek novelláris oly módosítása, amely módosítás az anyagi öröklési jogot nem érinti.

A mellékelt benyújtott törvényjavaslat főleg két ponton javasol újítást:

1. korlátozni kívánja a halálesetfelvételek számát és

2. tehermentesíteni akarja a bíróságot az örökösödési eljárás során felmerülő tennivalók egy része alól

1. Többször kifejezésre jutott már az a vélemény, hogy felesleges minden egyes halálózásról halálesetfelvételi ívet készíteni. A halálesetfelvételi ív ügyis egyszerűen a bíróság irattárába kerül olyan esetekben, ha vagyon nem maradt, vagy maradt ugyan, de örökösödési eljárásra nincs szükség. Magyarországon évenként körülbelül 160.000-en halnak meg, örökösödési eljárás ellenben csak 50—60.000 indul. Tehát a halálesetfelvételi ívek kétharmad része, évenként több mint 100.000 darab feleslegesnek bizonyul, hiába dolgozik vele a községi jegyző, a bírósági iroda, a bíró, az árvaszék stb.

A törvényjavaslat a felmerült messzebbmenő javaslatokkal szemben a halálesetfelvételt csak a hét éven aluli korban elhaltak eseteiben kívánja korlátozni.

Magyarországon a halálesetek egész számából mintegy 25—28% esik az egy éven aluli halottakra, a hét éven aluli halottak száma pedig a haláleseteknek mintegy 35%-a. Az ilyen halottak után a legritkább esetben marad hagyaték. Az igazságügy-minisztérium egyik előadója több mint 200 befejezett hagyatéki ügyet vizsgált át a budapesti központi járásbíróság irattárában de egyetlen esetet sem talált, amikor hét éven aluli gyermek elhalálózása folytán indult meg az örökösödési eljárás. Az ilyen kis gyermekek halála esetében tehát a halálesetfelvételi ív készítése majdnem minden esetben kárbavesztett fáradság s így annak hivatalból való elkészítését nyugodtan mellőzni lehet, különösen akkor, ha a községi előjáróság semmit sem tud róla, hogy a gyermeknek vagyona volt és ha e mellett a meghalt kis gyermeknek mind a két szülője él, mert ebben az esetben alig van lehetőség arra, hogy a kis halott rövid életében vagyonhoz jutott és ha a legkivételesebb esetekben mégis van a községi előjáróság

A 7. §. a leltározásra vonatkozó olyan rendelkezéseket helyez hatályon kívül, amelyeket ez a törvényjavaslat újakkal pótol.

A 8. §. módot ad arra, hogy a leltárhoz szükséges telekkönyvi kivonatok elkészítését és esetleg más iratok beszerzését a belügyi és az igazságügyi miniszter közjegyzőre bízza, ami a telekkönyvi hatóságok tehermentesítésére és az eljárás gyorsítására fog vezetni.

A 9. §. az 1894 : XVI. t.-c. 50. §-án csak olyan változtatásokat tesz, amelyek a bírói megbízás elmaradása folytán szükségesek.

A 10. §. a közjegyzőnek adandó bírói megbízásra vonatkozó §-t helyezi hatályon kívül s így az általános indokolásban foglaltakon felül külön indokolásra nem szorul.

A 11. §. lényegében a mai jogállapotnak felel meg.

A 12. §. és a köv. §-ok az örökösödési és hagyományi bizonyítvány kibocsátásával járó tennivalók legnagyobb részét a bíróságról a közjegyzőre hárítják át. Ennek oka az, hogy az iratok ügyis a közjegyzőnél vannak s így legcélszerűbb, ha az örökösödési vagy hagyományi bizonyítvány iránti kérelmet a közjegyzőnél adják be s a közjegyző mindjárt meg is teszi a bizonyítvány kiadásához szükséges, bírói határozat jellegével nem bíró előkészítő intézkedéseket, a bírósághoz pedig csak akkor terjeszti be az iratokat, amikor az ügy a bizonyítvány kiadására érett.

A 12. §. kimondja, hogy a végrendelet nélküli elhalálozást külön igazolni rendszerint nem kell. Ezt azért kell kimondani, mert egyes bíróságok eddig ellenkező gyakorlatot folytattak, holott az ilyen negatív körülmény igazolása rendkívül nehéz.

A 13. §. szabályozza a közjegyző tennivalóit abban az esetben, ha örökösödési vagy hagyományi bizonyítvány iránti kérvényt adtak be nála. Mint már előadtam, a törvényjavaslat szándéka az, hogy a bizonyítvány kiadásának előkészítését levegye a bíróság válláról és a közjegyzőre hárítsa. Mindazonáltal abban az esetben, ha a közjegyző úgy vélekedik, hogy bizonyítvány kiadásának nincs helye s az iratokat elutasító tervezettel terjeszti a bíróság elé, a bíróság pedig ellenkező véleményen van: a bíróság nem küldi vissza az iratokat a közjegyzőhöz avval az utasítással, hogy álláspontjának megváltoztatásával készítse elő a bizonyítvány kiadását, hanem az előkészítést maga teljesíti. Ennek indoka az, hogy ha már az iratok a bírósághoz kerültek, nem érdemes az előkészítés

csekély munkájának a bíróságtól a közjegyzőre hárítása végett az iratokat a közjegyzőhöz visszaküldeni, aki azokat az előkészítés után a bizonyítvány kiadása végett ismét a bírósághoz volna köteles beterjeszteni.

A tervezet többi rendelkezése külön indokolásra nem szorul.

**A képviselőház igazságügyi bizottságának jelentése
„az örökösödési eljárásról alkotott 1894 : XVI. t.-c.
módosításáról“ szülő törvényjavaslat tárgyában.**

Tisztelt Képviselőház!

A jelen törvényjavaslatot az igazságügyminiszter ezúttal másod ízben terjesztette be a törvényhozás elé. A második nemzetgyűlés az 1.078. számú nyomtatványban kiosztott törvényjavaslatot a nemzetgyűlés időközben történt feloszlása folytán tárgyalni már nem tudta, s most újból beterjesztetett.

A törvényjavaslatnak sürgős, az anyagi öröklési jog általános kodifikálása előtt való tárgyalását a bíróság tehermentesítése teszi indokolttá. A felügyeleti hatóságok már huzamosabb idő óta tudatában vannak annak, hogy egyrészt a halálesetfelvételek nagy száma, másrészt az örökösödési eljárással kapcsolatos teljesen felesleges kezelési munkák igen sok felesleges munkát rónak a bíróságra.

A javaslat indokolása helyesen állapítja meg, hogy az évenként átlagosan kb. 160.000 halálesetfelvétel alapján örökösödési eljárás évenként legfeljebb 50—60.000 esetben indul meg, így évenként kb. 100.000 esetben feleslegesen vétetik igénybe különböző hatóságoknak (községi jegyző, árvaszék, stb.) és bíróságoknak a munkája. Éppen ezért a javaslat a halálesetfelvételt korlátozza azokra az esetekre, amikor előreláthatólag tényleg szüksége merül fel a halálesetfelvételnek és ezáltal lényegesen tehermentesíti a mostani hagyatéki ügyekkel kapcsolatban működő hatóságokat és bíróságokat. A javaslat a halálesetfelvételt az ott megjelölt különös előfeltételek fennforgása esetén a betöltött két évhez kötötte, míg az igazságügyi bizottság az előbb felhozott elgondolásból kiindulva, az életkort 12-re emelte fel. Tudatában volt ugyan annak, hogy a halálozási arány száma a 7—12. életkorig nem olyan jelentős, mint az alacsonyabb korosztálynál és így nem jelentékeny számú halálesetfelvétellel lesz csekélyebb a halálesetfelvételek száma, mégis ebből kiindulva, hogy csekély kivételektől

eltekintve, a 12 életév betöltése után következik be inkább annak a lehetősége, hogy a kiskorú saját vagyont szerezhessen, helyesnek tartotta a korhatár felemelését 7 évről 12-re.

A bíróság tehermentesítését az eljárás sérelme nélkül megvalósíthatónak találta oly módon a javaslat, hogy az eddigi a bíróságok hatáskörébe utalt ténykedéseket a hagyatéki ügyekben amúgyis ténykedő közjegyző hatáskörébe utalta, részben pedig feleslegesnek mutakozó közbeeső intézkedéseket egyszerűen mellőzni rendelt; ezáltal az örökösödési eljárást közvetlenebbé és gyorsabbá teszi a javaslattal.

Az igazságügyi bizottság a javaslatban lefektetett intézkedéseket célszerűeknek és helyeseknek tartja, ennek folytán a javaslatot általánosságban részletes tárgyalás alapjául elfogadta, s azon több kisebb s a fent ismertetett módosításokon kívül nem lényegbe vágó módosítást eszközölt.

A bizottság által elfogadott módosításokat az alábbiakban tünteti fel:

Az 1. §. 2. bekezdését a bizottság a következőképen szövegezte át:

„Az örökösödési eljárás során kir. közjegyző ügykörébe utalt tennivalókra az a közjegyző illetékes, akinek hatásköre az eljárásra illetékes járásbíró területére kiterjed. Ha a járásbíró területére több közjegyző hatásköre terjed ki, az örökösödési ügyekre vonatkozó működési körüket az igazságügyminiszter határozza meg.“ Ezzel a szöveggel a közjegyző illetékességének megállapítását rövidebbé és világosabbá óhajtotta tenni a bizottság.

A fentiekben foglalkoztunk annak indokolásával, hogy a bizottság miért tartotta szükségesnek a 2. §. 3. bekezdésének második sorába lévő „hetedik“ szónak helyettesítését „tizenkettedik“ szóval.

A törvényes pengőszámításra való áttérés indokolja a 3. §. 5. bekezdésének 2. és 3. sorában beiktatott „százezer koronáig“ szövegnek helyettesítését „húsz pengőig“ szöveggel. Az átszámítási összesen felül mutakozó magasabb összegű bírságot tartotta helyesnek megállapítani a bizottság azért, hogy ezáltal módot adjon az ismételt kötelelességmulasztások megtorlására.

A 4. §. 2. bekezdésének második mondatát a bizottság kiegészíteni tartotta helyesnek oly módon, hogy a bizottság által javasolt szöveg következőképen szóljon: „1. az örökösödési kül-

földi állampolgár volt és *utána olyan vagyon maradt, amelyet az örökösödési államának ki kell adni.*“ Feleslegesnek mutakozik ugyanis a hagyatéki eljárásnak a bíróság részére való átengedése abban az esetben, ha olyan hagyatéka lenne az eljárás tárgya, amely a belföldön marad. Ugyanezen §. 2. bekezdésében a 4. és 5. pont alatt megjelölt előfeltétel körülírását a bizottság helyesebbnek tartotta összevonni és ennek következtében a bizottság által elfogadott szöveg a következőképen szól: „4. a közjegyző úgy találja, hogy biztosítási intézkedések elrendelése, kiegészítése, vagy más bírósági intézkedés szükséges, vagy a felek valamelyike eziránt kérelmet terjeszt elő.“

A következő bekezdésben a törvényhelyre való utalás a szabotosság szempontjából a bizottság javaslata szerint a bekezdés végére kell, hogy kerüljön és ennek következtében a bekezdés a következőképen végződné; „végrendeletet kihirdeti (24. §. 3. bekezdése, jelen törvény 5. §-a)“.

Ugyancsak a 4. §. 4. bekezdését szabotosság szempontjából a bizottság oly módon szövegezte, hogy „biztosítási intézkedéseket jóváhagyja, kiegészíti, megszünteti, vagy elrendeli“, szöveget „a biztosítási intézkedések tárgyában határoz“ szöveggel helyettesíti.

A 9. §. 3. bekezdését a teljesség indokából a következőképen egészíti ki és megfelelően szövegezi át: „méhmagzat vagy még születendő személy mutakozik“ helyett „méhmagzat, még születendő személy, vagy ismeretlen helyen tartózkodó személy mutakozik“.

A 11. §. 2. bekezdésének 7. sorában a törvényes pengőszámításnak megfelelően: „hatszáz ezer koronáig“ szöveget „száz pengőig“ szöveggel helyettesíti.

A 12. §. 1. bekezdését a bizottság a következőképen módosította és a javaslatban megjelölt szöveg helyett a következő szöveg elfogadását javasolja: „12. §. Az Öe. 99. §-a utolsó bekezdésének helyébe a következő 3—8. bekezdések lépnek:“

Ezen bekezdés után a következő két bekezdés beiktatását tartja helyesnek az igazságügyi bizottság és pedig: „*Ha az örökösödési bizonyítvány kiadását több örökös kéri, be kell mutatni a kiegyezett örökösök között létrejött, okiratba foglalt egyességet.*

Az előbbi bekezdések értelmében bemutatott egyesség tekintetében a járásbíró az örökösödési bizonyítvány kiadása előtt a

kérelem előterjesztőit és a kötelelésre jogosítottakat meghallgathatja.

A 13 §. bekezdésében „hat millió koronát“ szöveget „ötszáz pengőt“ szöveggel helyettesítette a bizottság, s ugyanezen §. 9. bekezdésének harmadik sorában az „esetében“ szó után „a bíróságnál történt“ szavak beiktatását tartja a bizottság a világosság szempontjából indokoltnak.

Ugyanez az indoka a 17. §. 2. bekezdésének 3. sorában lévő „amikor“ szó után a következő beszúrásnak és pedig „a felek valamelyike bírósági intézkedést akar, vagy a közjegyző megállapítása szerint“.

Egyébként a bizottság a törvényjavaslat beterjesztett szövegének elfogadását javasolja. Az előző intézkedéseknél fogva *javasolja a bizottság a t. Háznak, hogy a javaslatot úgy általában, mint az előadott módosításokkal részleteiben is elfogadni és tárgyalására a sürgősséget kimondani méltóztassék.*

Kelt, Budapesten, az országgyűlés képviselőháza igazságügyi bizottságának 1927. évi február hó 3. napján tartott üléséből.

Kivonat az Országgyűlési Értesítőből.

Az országgyűlés képviselőházának 7. ülése

1927. évi február hó 9-én.

Pesthy Pál igazságügyminiszter: . . . Két javaslattal járultam az igen t. Képviselőház elé abból a célból, hogy olyan igazságügyi nehézségeket oldjak meg, amelyek az egész igazságszolgáltatás mesgyéi között, a törvénykezés egész terén és mezején fennállanak.

A helyzet súlyosságának és nehézségének ecsetelése végett vissza kell nyúlnom egészen a háború előtti időkhöz, mert a háborúnál kezdődött el az a hullámvész és zavar, amely a magyar igazságszolgáltatás menetében a későbbi zavarok okozója lett. A háború alatti perfelfüggesztések, a háború megszűnte után pedig e perek folyamatbátétele oly nagy munkatömeget zúdítottak a magyar bíróságokra, amellyel a magyar bíróságok csak küzdve, fuldokolva tudtak megküzdeni — s annyira-mennyire meg is tudtak küzdeni — amely munka azonban azt a teljes eredményt és nivót,

melyet a magyar bíróságok munkamennyiség tekintetében a háború előtti időkben nyújtottak, még ma sem érték el.

1924-ben elkövetkezett a szanálás, a szanálással a létszámcsökkentés. A létszámcsökkentés ismét új feladatok és szinte leküzdhetetlen nehézségek elé állította a magyar bíróságokat.

Hogy számadatokkal szolgáljak e tekintetben, milyen volt ez a hullámvész, kérem az igen t. Ház türelmét arra vonatkozólag, hogy előtárjam azt, hogy 1924 és 1925-ben milyen növekedő számarányokat mutatott a magyar bíróságok megterhelése. *(Halljuk! Halljuk!)* Mig 1924-ben 1,500.000 iktatmánya volt a bíróságoknak, addig 1925-ben 1,992.000 — tehát közel 2,000.000 — az 1926. évben pedig már 2,500.000 iktatmány érkezett be. **(Propper Sándor:** A reakció produktuma! — *Zaj.*)

A bíróságok költségvetési létszámát véve alapul, 1924-től 1926-ig az ügyforgalomban 79%-os az emelkedés. De nemcsak a számbeli emelkedés az, amely a bíróságok munkáját nehezítette és hátráltatta, hanem a munka minőségének súlyossá válása is. Hiszen, aki a gyakorlati jogi téren és igazságügyi téren mozog, az tudja, mit jelent az, hogy a bíróságokat 1924-től kezdve elárasztották a valorizációs és a teljesítés lehetetlenülése folytán előállott perek.

Itt minden egyes per egy új mesgye, egy új probléma, amely az egyes ember, a peres fél helyzetének szigorú méltánylását és bírálását igényli, tehát olyan feladatot ró a bíróra, amelyet csak lelke és tudása teljes latbavetésével oldhat meg teljesen.

Ha összehasonlítom a mai ügyforgalmat a békebeli ügyforgalommal, úgy ezt csak a járásbíróságoknál tudom megtenni, mert az adatgyűjtési szisztéma ma már a felsőbíróságoknál és a törvényszékeknél más, mint a háború előtti időben volt. Ha a járásbíróságok ügyforgalmára vonatkozó adatokat hasonlítom össze, az eredmény az, hogy a járásbíróságok ügyforgalma a békebelihez viszonyítva 37%-kal emelkedett. Ha már most nézem e számadatoknak megfelelően, hogy az elintézési hátralék hogyan szaporodott, milyen mennyiségre növekedett fel, akkor meg kell állapítanom, hogy a 67%-os emelkedéssel szemben az elintézési hátralék csak 26,6%-ot tesz ki. Épen ezért, innen erről a helyről, köszönettel és hálával kell megállapítanom, hogy a magyar bíróságok és a magyar bírói intézmények a maguk kötelességét híven és becsületesen teljesítették. *(Ugy van! Ugy van! jobbfelől!)*

E nehézségek megoldására vannak ideák, eszmék, melyek megbeszélés tárgyát képezik. Szükségesnek tartom, hogy én ezeknek az eszméknek itt hangot és az ezekhez fűződő véleményemnek kifejezést adjak. *(Halljuk! Halljuk!)*

T. képviselőház! Van olyan vélemény, amely a bíróságok nehéz helyzetének megoldását, akként gondolja, hogy a bírói szervezet alakíttassék át. Nevezetesen kiindulnak abból, hogy a magyar bíróság tulajdonképpen négy istanciával dolgozik: járásbírósággal, törvényszékkal, táblával és kuriával, és az eszme az lenne, hogy állítsunk fel három istanciás bíróságot és valamelyik középső bírósági részt töröljük a szervezetből.

Én ez ellen elsősorban pergátló okot tudok felhozni, felhozom azt a pergátló okot, hogy én ma, ellenére annak a nagy előhaladásnak és annak a nagyon rendezett állapotnak amely elkövetkezett, nem látom még a gazdasági életviszonyokban azt a nyugodt egyenest, amely mellett hosszabb időre számolni lehetne egy új berendezkedés lehetőségével és méreteivel. **(Rothenstein Mór:** Ugy látszik, a miniszter úr rövidlátó! — *Derültség.*)

Van azonban egyéb oka is annak, hogy én ezt az ideát a magamévá nem tehettem. Ha a bírósági szervezetből egy középső fórumot, egy középső istanciát kiejtek, a bírósági testületnek és szervezetnek olyan átcsoportosítására van szükség, amely azt hiszem, költségben annyi terhet róna erre az országra, amennyit erre az országra róni nem lehet. Teszem fel azt, hogy kiejtjük és megszüntetjük a királyi táblákat s első folyamodású bírósággá tesszük a járásbíróságot, másodfolyamodásúvá a törvényszéket, és maradna a kuria. Számolnom kell és számolnunk kell azzal, hogy ha én járásbíróságot akarok első folyamodásúvá tenni, az abban a szervezetében, amelyben ma van, ezt a munkát ellátni képtelen; a minőségről egyelőre nem is beszélek, mert az tömegmunka lesz és ennek a tömegmunkának az első istancia munkabeli nivójának leszállása le fogja szállítani az egész bíróság munkájának nivóját és megnehezíti a legfelsőbb foknak, a kuriának munkáját, amely bíróság akkor már nem lesz a nagy jogi kérdéseknek eldöntője, hanem mindennapi kis pöröknek lesz az elintézője. És ha ezt az átszervezést meg kellene csinálnunk, akkor a vidéki járásbíróságoknál, ahol eddig két bíró volt, nekem gondoskodnom kellene négy bíróról, mert az a járásbíróság, ha az összes elsőfolyamodású perek odamennek, az eddigi bírói létszámmal azt ellátni nem tudja.

Éppen ezért mondom én, hogy ezt a szervezeti változtatást megcsinálni nem lehet és nem szabad. *(Ugy van! a jobboldalon.)*

A másik idea az, hogy a bíraskodásnak, a törvénykezésnek egy része utaltassék át az érdektestületek hatáskörébe: a kereskedelmi és iparkamarának, az ügyvédi kamarának, ennek vagy annak a kamarának hatáskörébe. Ehhez a megoldáshoz sem tudok hozzájárulni. A bírói hatalom a királyi hatalom jogosítványainak az egyike és kell, hogy az birtokállományilag, birtokállagilag egy maradjon. Ezt a bírói főhatalmat felparcellázni, engedni nekünk nem szabad, mert akkor az alkotmányos útról, ősi alkotmányunk megszabott vágányairól letérnénk. *(Ugy van! a jobboldalon.)* E felfogások mellett, minthogy ma komolyan és átgondoltan nem lehet határozottan megjelölni azt, hogy milyen irányban történjék a törvénykezés terén változtatás, ma nem lehet más a feladat, mint az, hogy a bíróságok mai szervezetének munkáját csökkentjük azoknak a kezelési, hogy úgy mondjam, nem bírói munkáknak kikapcsolásával, amelyekkel a bíróságok ma túlfent meg vannak terhelve. E tekintetben, ebben a nüzusban és irányban én többirányú javaslattal fogok az igen t. képviselőház elé járulni.

Ma két javaslatom fekszik az igen t. Ház előtt, nevezetesen a megszünt cégek hivatalból való törlésére és az örökösödési eljárás egyszerűsítésére vonatkozó javaslatom . . .

Nagyobb és általánosabb a másik javaslat, amely az örökösödési eljárásról szól. Nem akarom a Ház igen t. tagjainak türelmét igénybe venni azzal, hogy elmondjam itt, hogy régi örökösödési eljárásunk szerint hányszor tette meg az a hagyatéki ügy az utat a haláleset felvételi-iv beérkezésétől kezdve a bíróságtól a közjegyzőhöz s megint vissza és ismét vissza. Én most csak arra akarok rámutatni, hogy azok, akik a gyakorlati életben látták a hagyatéki ügyeknek ezt a kezelését és azt a terhes és odiózus nyilvántartási szisztémát, amely a hagyatéki ügyeknél gyakorlatban volt általában, azok azt hiszem, igazat fognak nekem adni a tekintetben, hogy ezt a felesleges munkát eliminálva egy olyan javaslattal járulok a t. Ház elé, amelynek célja az, hogy az a hagyatéki ügy bírói kézbe akkor kerüljön, amikor az tényleg bírói döntést és határozatot igényel. *(Helyeslés a jobboldalon.)*

Én e javaslatok taglalásába és részletes ismertetésébe belemenni ezidő szerint nem kívánok; csak jelezni akartam azt a nagy irányt, amelyben az igazságügyi adminisztrációt vinni és fejleszteni

akarom. Ez az irány az, hogy az igazságszolgáltatásnak megteremtsem azt a békés és nyugodt levegőt, amelyben azelőtt dolgozott. Meggyőződésem az, hogy ez a két javaslat alkalmas arra, hogy ez a levegő, ez a milió megteremtessék s azért ezt a két javaslatot tisztelettel ajánlom az igen t. Háznak elfogadásra. *(Élénk helyeslés és éljenzés a jobboldalon és a középén) . . .*

Napirend szerint következik az örökösödési eljárásról alkotott 1894: XVI. tc. módosításáról szóló törvényjavaslat tárgyalása.

Az előadó urat illeti a szó.

Erődi-Harrach Tihamér előadó: T. Ház! Az örökösödési eljárásról szóló 1894: XVI. tc. módosítása tárgyában előterjesztett törvényjavaslat alapindokolása tekintetében is előhozható az, amit voltam bátor az előző törvényjavaslat ismertetésénél is előadni: nevezetesen a bíróságok tehermentesítése és az eljárásnak ezzel kapcsolatos egyszerűsítése.

Az igazságügyminiszter úr bevezető beszédében hivatkozott azokra a számbeli adatokra, amelyek a bíróságok munkatöbbletére vonatkoznak. Még különösebben áll ez éppen az örökösödési eljárással kapcsolatos birói tevékenységre, amennyiben a bíróságok és a felügyeleti hatóságok, valamint a jogkereső közönség megállapítása szerint is a bíróságok az örökösödési eljárással sok olyan felesleges kezelési, manuális munkát kénytelenek végezni, amely teljesen felesleges, teljesen céltalan és amely felesleges munka elvégzése azután az érdemi munkát is késlelteti és gátolja.

T. Ház! Felmerül az a kérdés, hogy az örökösödési eljárásnak, tehát a magánjog egyik részére vonatkozó eljárási résznek egyik kérdését szükséges-e már most, így különlegesen rendezni és kodifikálni? Az előbb vázolt indok azt mondja, hogy igen, ez szükséges és helyes. Felmerül az a kérdés, hogy melyik helyesebb jogalkotás: az eseti, a részletekben való kodifikálás vagy pedig a nagy általános kodifikálás. Én ezzel a kérdéssel nem akarok foglalkozni, de megállapíthatom azt, hogy amikor a valóélet lép fel ilyen követelménnyel, mint amilyen a jelenlegi törvényjavaslathoz is fűződik, akkor a törvényhozásnak engednie kell és meg kell ezeket a törvényes előfeltételeket határozni, meg kell ezeket az előfeltételeket alkotni, amelyek azután az igazságszolgáltatás működését elősegítik, könnyítik.

A jelen törvényjavaslat két szempontból érdemel megemlítést és behatóbb vizsgálatot. Az egyik a haláleset-felvételeknek a kér-

dése. Köztudomásu, hogy a jelenleg életben lévő törvények és jogszabályok értelmében minden elhalt egyén után fel kellett venni egy okiratot, az ú. n. halálesetfelvételi ívet. Ennek a törvényjavaslatnak indokolása erre vonatkozóan számszerű adatokat tartalmaz, amennyiben elmondja, hogy Magyarországon évenként átlagosan 160.000 ember hal el, de ezek közül a halálozási esetek közül hagyatéki eljárás mindössze csak 50—60.000 esetben indul meg. Már ebből az egyetlen számadatból is látjuk, hogy a hatóságnak — érttem alatta a községi jegyzőt, a hagyatéki bíróságot, — munkássága mintegy százezer esetben tulajdonépen feleslegesen vétetik igénybe, amennyiben megindul egy bizonyos apparatus, megindul egy csomó technikai intézkedés, de mindez semmiféle további anyagi rendelkezéseket, vagy intézkedéseket nem von maga után.

Természetesen e tekintetben is óvatosságnak és elővigyázatosságnak kell lenni, mert hiszen a haláleset bekövetkeztekor természetesen nem lehet megállapítani azt, hogy az elhunyt után tényleg maradt-e vagy sem olyan hagyatéki magaután vonja a hagyatéki eljárás megindítását. Ennek folytán bizonyos előfeltételek bekövetkezése esetén lehet csak a haláleset felvételétől eltekinteni és pedig azokban az esetekben, amikor előreláthatóan nem fog bekövetkezni a hagyatéki eljárás megindítása.

A törvényjavaslat nagyon szerencsésen olyan előfeltételekhez fűzte ezt az intézkedést, hogy nyugodtan megállapíthatjuk azt, hogy ha ez a javaslat a törvényhozás munkája következtében törvényerőre emelkedik, akkor tényleg nagy teheröbbléttel fog csökkenni a bíróságok munkája, anélkül természetesen, hogy bármiféle jogsérelem történhetne. A törvényjavaslat 2. §-a e tekintetben az eredeti szövegben úgy rendelkezett, hogy azoknak a hét éven alul elhalt gyermekeknek esetében nem kell a haláleset-felvételi ívet kiállítani, akik az utolsó rendes lakóhelyükön haltak meg és akiknek halálakor mind a két szülőjük, illetve házasságon kívül születés esetén az édesanyjuk még életben van. És még egy pozitív körülményt is feltételez a javaslat: csak akkor kell felvenni a halálesetet hivatalból, ha valószínű, hogy a kiskorú után vagyon maradt, vagy pedig ha a haláleset felvételét bárki más, esetleg a hatóság kívánja. Ez olyan szerencsés és amellet olyan óvatos fogalmazás, hogy — mondom — jogsérelemmel előreláthatóan nem jár, másrészt pedig jelentékeny teheröbbléttől fogja mentesíteni a bíróságok működését.

Köztudomásu, hogy az ország szomorú halálozási statisztikája szerint a hét éven aluli halálozások száma az összes halálozásoknak mintegy 35%-át teszi ki, úgy, hogy az elhaltaknak körülbelül egyharmadrésze esik a hét éves korig. Ennek következtében a bíróságok erre vonatkozó munkája egyharmadával fog megkönnyebbülni, mert ez a harmad jóformán teljes számarányban számítható a tényleg meg nem induló esetek közé, mert nehezen képzelhető el az, hogy olyan hét éven aluli gyermeknek, akinek a szülői élnék, külön vagyona lenne. Ez a legkritkább esetben fordul elő.

De még ezen is túlment az igazságügyi bizottság, amidőn a korhatárt hét évről fölemelte 12 évre. A bizottság tudatában van ugyanannak, hogy ezzel nem fog a halálesetek felvételének szükségessége nagyobb számban csökkenni, mert hiszen a halálozási arány a 7—12 éves korig a mortalitási statisztika szerint már nem olyan nagyszámú, azonban a 12-ik életkor az, amely az anyagi jogszabályok szerint lehetővé és gyakoribbá teszi a gyermek vagyonának keletkezését. Ennek következtében az anyagi jogszabályokkal konformisan felemelte a bizottság a korhatárt 7-ről 12 évre.

A másik lényeges módosítási az eddigi hagyatéki eljárás jogszabályokkal szemben a hagyatéki bíróságoknak más irányban való tehermentesítése, még pedig annak a sok felesleges és inkább csak postázó tevékenységnek megszüntetése, amit a hagyatéki bíróság eddig végzett és végeredményben a hagyatéki eljárással kapcsolatos formai intézkedéseknek a közjegyzői hatáskörbe való utalása. Tudjuk azt, hogy az eddig érvényben lévő jogszabályok szerint is a közjegyző végezte el azoknak a hagyatéki eljárásoknak legnagyobb részét, amelyek simán, minden fennakadás, minden kontroverzia nélkül folytak le és ha azután a hagyatéki eljárásból perek keletkeztek, vagy egyéb kérdések, zárlat vagy általában biztonsági intézkedések szükségessége merült fel, akkor ezekben a rendes bíróság intézkedett. Ez a hatáskör a jövőben is fenn fog tartatni e törvényjavaslat szellemében a bíróságoknál. Nagyon helyesen intézkedik a törvényjavaslat a tekintetében, hogy ezeket a kezelési, technikai munkákat teljesen kiveszi a bíróságok hatásköréből és ezáltal megszűnik, amit az előbb bátor voltam jelezni, a bíróságoknak eddigi kézbesítő, postázó tevékenysége. Mert az, hogy a községi jegyző elküldi a haláleset felvételi-ívet a bírósághoz, a bíróság azután kiadja a közjegyzőnek, a közjegyző megint jelentést tesz, azután sürgetések következnek stb. ezek a munkák állandóan igen nagyszámú

birói személyzetet vettek igénybe és vontak el feleslegesen az érdemleges munkától.

Amint tehát bátor voltam jelezni, a törvényjavaslatnak másik fontos rendelkezése a közjegyzői hatáskörnek kiszélesítése és a kezelési munkáknak a bírósági hatáskörből való elvonása. A törvényjavaslat 1. §-a intézkedik a közjegyző illetékességéről, mert hiszen a fentebb elmondottakból nyilvánvaló, hogy elsősorban is meg kell állapítani a közjegyző illetékességét. Meg kell állapítani, hogy egy-egy felmerülő hagyatéki ügyben melyik közjegyző lesz illetékes az intézkedésre. Ezáltal a törvényjavaslat meg akarja előzni azt, hogy negatív illetékességi összeütközések következzenek be, nehogy egyes ügyek emiatt késedelmet szenvedjenek. A bizottság a törvényjavaslat eredeti szövegétől eltérően mégjobban egyszerűsítette, összevonta az illetékesség szabályozását, amennyiben azt indítványozza, hogy a szöveg olyképen módosíttassék, hogy az még világosabb és egyszerűbb legyen. Az örökösödési eljárás során természetesen az a közjegyző illetékes, akinek hatásköre az eljárásra illetékes járásbíróság területére kiterjed. Ez nem okoz vitát akkor, ha a járásbíróság és a közjegyző hatásköri területe egymással kongruens, de szabályozás vált szükségessé az olyan esetekben, amikor ez a két hatásköri terület nem esik össze. Az igazságügyi bizottság úgy tartotta helyesnek, ha ennek a kérdésnek szabályozását az igazságügyminiszter rendeleti hatáskörébe utalja.

Az igazságügyminiszternek, a közjegyzők felügyeleti hatóságának rendelkezésére állanak azok a hagyatéki statisztikai adatok, amelyeknek figyelembevételével, továbbá a területi viszonyok szem előtt tartásával, a közlekedési viszonyok és egyéb helyi körülmények figyelembevételével az ilyen esetekben megállapíthatja az illetékesség körét. Ha tehát a járásbíróság területére több közjegyző hatásköre terjed ki, az örökösödési ügyekre vonatkozó működési körüket — az előbb elmondottak logikai következményeképpen — az igazságügyminiszter állapítja meg. *(Helyeslés.)*

Nagyon helyesen intézkedik a törvényjavaslat akkor, amikor a járásbíróságra vonatkozóan a megelőzés elvét szabályozza. Természetesen ebből az eljárás gyorsasága következik.

A további intézkedések, amelyek a törvényjavaslatban foglaltatnak, ennek az elvnek — a közjegyzői hatáskör kiszélesítésének — logikai kerestülvitele is teljesen simulnak az eddigi törvényes rendelkezésekhez s ugyanazt a logikai sorrendet követik, mint

amelyet az 1894. évi XVI. tc., tehát az alaptörvény követ. A törvényszakaszok simulnak az eddig érvényben levő jogszabályok módszeréhez, rendszeréhez és beosztásához és ugyanebben a sorrendben eszközlik a szükséges módosító keresztülvezetéseket.

A haláleset felvételi-ívet a haláleset felvételét eszközi közeg 8 nap alatt köteles az illetékes királyi közjegyzőhöz elküldeni. Ha kiskorú vagy gondnokság alatt álló személy van érdekelve, akkor egyidejűleg a közeg a gyámhatóságokat is értesíti. Ez is gyorsítani fogja az eljárást és viszont megadja a sürgős védelmet azoknak, akik erre rászorulnak, tehát a gyámhatóság védelmét biztosítja.

A mulasztás megtorlására vonatkozó rendelkezés szövege az időközben bekövetkezett pengőszámítás folytán természetesen megváltozott, amennyiben a bizottsági szöveg pengőben állapítja meg a büntetési összegeket a mulasztó községi közegekkel szemben, eltérően az eredeti szövegtől.

Az eredeti szöveg annyiban is módosult, hogy nagyobb rendbíróság állapított meg. Ezáltal mód nyújtott arra, hogy a több ízben visszaélőkkel vagy mulasztókkal szemben hatályosabb intézkedések álljanak rendelkezésre.

A 4. §-ra vonatkozólag is több módosítása volt az igazságügyi bizottságnak, de ezek a módosítások — úgy a 4. § t illető módosítások mint a későbbiek is, amelyek közül párat leszek bátor megemlíteni — nem lényegesek, inkább stílárissak, a törvény rendelkezéseit akarják összefoglalni, világosabbá és áttekinthetőbbé tenni. A 4. §. állapítja meg azokat az előfeltételeket, amelyek fennforgása esetén a közjegyző köteles a bíróságnak jelentést tenni és ezen jelentése kapcsán köteles a hagyatéokra vonatkozó összes iratokat a bíróság elé betérjeszteni.

Ezek közül én csak egy esetet fogok kiemelni és pedig épen az előbb említett elgondolás következtében annak dokumentálására, hogy a megfelelő bírósági hatáskör biztosítva van és pedig különösen biztosítva van az igazságügyi bizottság szövegezése következtében, mert a közjegyző köteles minden esetben betérjeszteni a vonatkozó iratokat, hogyha biztosítási intézkedések elrendelése, kiegészítése, vagy más bírósági intézkedés szükséges, vagy ha a felek bármelyike ezt kívánja. Ebben van az a garancia, hogy minden ilyen esetben a bírósághoz kerülnek azok az ügyek. Így a jogorvoslatra nézve teljes garancia van nyújtva.

A javaslat az 1894. XVI. tc. szellemében és rendszerében

— amint az előbb bátor voltam jelezni — intézkedik a végrendelet kihirdetéséről és a kihirdetést is egyenesen átutalja a közjegyző hatáskörébe. Intézkedik azután a javaslat a leltározás kérdéséről is. A leltározásra vonatkozólag az alaptörvény szellemében a törvényjavaslat általános elgondolásának hatása alatt keresztülvezeti mindazokat az intézkedéseket, amelyek a hagyatéki eljárás lefolytatása tekintetében szükségesek. Intézkedik a javaslat a leltározás felvételéről, annak határidejéről, a pótleltározásról, valamint az ezzel kapcsolatos bírósági intézkedésekről.

A 8. §. nemcsak a hagyatéki bíróságok tehermentesítése tekintetében intézkedik, hanem egyúttal tehermentesíti bizonyos mértékben a telekkönyvi hatóságokat is. Méltóztatnak tudni, hogy a telekkönyvi hatóságok a hagyatéki eljárás következtében igen nagy munkát kénytelenek végezni a telekkönyvi kivonatok hitelesítése, másolása tekintetében. Ezeket a ténykedéseket a 8. §. átutalja a közjegyző hatáskörébe, amennyiben feljogosítja a közjegyzőt, hogy a telekkönyvi kivonatok és egyéb okiratokat az illetékes közjegyző maga szerezhesse be. Ezáltal tehermentesítették a telekkönyvi iroda.

Az V. fejezet a hagyatéki tárgyalásáról szól s elmondja, hogy a hagyatéki tárgyalását a közjegyző hogyan köteles megtartani; előírja természetesen azt, hogy kiket köteles értesíteni. Az igazságügyi bizottság ebben a tekintetben is módosítást eszközölt a törvényjavaslat eredeti szövegén, amennyiben az ismeretlen helyen tartózkodó személy tekintetében is védelmi intézkedést tartalmaz; a gyámhatóságot ezzel kapcsolatban is meg kell keresni. Ugyanez a szakasz megemlíti utolsó bekezdésében, hogy az örökösödési eljárást a bíróság is megindíthatja, még pedig abban az esetben, ha úgy észleli, hogy a közjegyző annak megindítását szabályellenesen mellőzte. Ugyanennek a fejezetnek utolsó paragrafusa szól a közjegyzők bírságolásáról. Abból az elgondolásból kifolyólag, amelyet a községi közegek bírságolása tekintetében bátor voltam előadni, az igazságügyi bizottság az eredeti javaslat szövegében megállapított bírság összegét is felemelte és pedig 100 pengő összegre.

A VI. fejezet az örökösödési és hagyományi bizonyítványról szól és szabályozza az erre vonatkozó eljárást.

E tekintetben csak egy szempontot vagyok bátor kiemelni még pedig arra vonatkozólag, hogy a törvényjavaslat szövege egyes vidéki járásbíróságoknál helytelenül meghonosodott judikaturát és ott helytelenül elfoglalt álláspontot akar a törvényhozás útján meg-

változtatni. Nevezetesen egyes hagyatéki bíróságok, amikor hozzánk örökösödési bizonyítvány iránti kérelmet terjesztettek be, külön közjegyzői tanusítványt kívántak a tekintetben, hogy az örökhagyó után végrendelet nem maradt. Ez az érdekelteknek egyrészt fölösleges zaklatásával járt, másrészt pedig fölösleges költséggel terhelte a közönséget. Fölszemesnek mutatkozott ennek a kimutatása, mert hiszen ha valakinek a végrendelethez vagyoni érdeke fűződött, azt ugyanis beterjesztette; egy negatív tényről való közjegyzői tanusítvány felvétele tehát már ebből a szempontból is fölszemesnek mutatkozott. Éppen ezért a 12. §. 2. bekezdése, illetőleg a bizottsági szöveg 4. bekezdése azt mondja, hogy csak akkor van szükség erre a negatív bizonyítványra, ha a haláleset felvételi-iv tartalma, vagy más körülmények arra mutatnak, hogy az örökhagyó végrendelet hátrahagyásával halt el. Ezt a kérdést egészen szabatosan, precízen szabályozza a törvényjavaslat és ezáltal fölszemes és hibás bírósági gyakorlatot akadályoz meg.

A törvényjavaslat további ismertetése tekintetében nincs sok szóra szükség. A következő fejezet a díjról és költségről szól, ki-mondván azt, hogy a bíróság a díj összegét akkor állapítja meg, amikor az ügyel először foglalkozik.

A befejező rendelkezések között egy fontos rendelkezés van, amelyet éppen a bizottsági módosított szöveggel kapcsolatban vagyok bátor kiemelni. Ez a rendelkezés az előbb említett garanciális intézkedést tovább viszi és biztosítja, hogy a királyi közjegyző köteles az iratokat a járásbíróság elé terjeszteni, amikor a felek valamelyike bírósági intézkedést kér, vagy a közjegyző megállapítása szerint erre szükség van. Megadja tehát ezáltal azt a garanciát, hogy amikor a felek a közjegyzőnek valamely intézkedését kifogásolják, hiányolják, akkor folyamodhassanak és a bíróság intézkedjék e tekintetben.

Tisztelettel kérem a t. Házat, hogy az elmondottak alapján méltóztassék a törvényjavaslatot úgy általánosságban, mint részleteiben elfogadni. *(Helyeslés jobbfelől.)*

Elnök: Szólásra következik?

Szabó Zoltán jegyző: Kálmán Jenő!

Kálmán Jenő: T. Ház! Azt hiszem, az egész közvélemény, de különösen a jogász-közönség nagy megnyugvással fogadja, hogy a képviselőház első érdemleges munkáját egy igazságügyi javaslattal kezdi meg.

Helyesen mutatott rá az igazságügyminiszter úr arra, hogy milyen óriási fontossága van az igazságügyi adminisztráció és egyáltalában az igazságszolgáltatás terén annak, hogy visszaállítsuk a békebeli állapotokat. Minden olyan lépés, amely ebben az irányban halad és ezt előidézni alkalmas, tulajdonképpen a valódi konszolidációt szolgálja, mert a konszolidáció szolgálatában semmiféle tényezőt nem ismerek el erősebbnek és hatalmasabbnak, mint éppen az igazságszolgáltatásnak zavartalan és helyes működését. *(Helyeslés jobbfelől.)* Kétségtelen dolog, hogy a javaslat azt a célt, amelyet el akar érni, nagyon megközelíti, mert a bíróságot bizonyos mértékben tehermentesíti.

Másik eredménye ennek a javaslatnak az lesz, hogy a közjegyzői hatáskört, a közjegyzői működési kört nagyon szélesen kiterjeszti. Ez ellen semmiféle kifogást sem lehet tenni. **(Östör József:** Ha nem lesz drágább!) Éppen erre akarok rámutatni; ez egyetlen oka felszólalásomnak és erre fogok mindjárt rámutatni. Ez az értékes testület, a magyar közjegyzői kar, minden bizalmat megérdemel és nekem nagyon kevés aggályom van a tekintetben, — vagy talán nincs is aggályom — hogy ennek a rábizott feladatnak fényesen meg is fog felelni. Amit azonban Östör t. képviselőtársam közbeszólás alakjában már mondott, nekem is ugyanaz az aggályom az egész eljárással szemben és az egyedüli indoka felszólalásomnak. Nevezetesen én attól tartok, hogy ez rendkívül drágává fogja tenni a hagyatéki eljárást. Ha ugyanis visszatekintünk a múltba, arra az időre, amikor a hagyatéki eljárás menetének gyorsítása és könnyítése okából, úgy gondolom, 1912-ben a közjegyzőre bízta a törvény a kiadványok elkészítését, azt látjuk, hogy akkor az volt ennek az eredménye, hogy a hagyatéki eljárással kapcsolatban felmerülő és a feleket terhelő költségek legalább 50—100%-al emelkedtek. Különösen áll ez a kisebb hagyatékokra. S az a visszasság is bekövetkezett, hogy éppen azoknál a hagyatékoknál, amelyeknek értéke nagyon kicsi, az érdekeltek száma ellenben igen nagy, ahol tehát ezek a kiadványok nagyobb számban váltak szükségessé, ez olyan terhet rótt a hagyatékokra, amely a közjegyző érdemi munkáját többszörösen is meghaladta.

Ha a javaslat ebben az alakjában életbelép, én két helyen látok lehetőséget arra, hogy a rendkívüli magas költségek merüljenek fel. Azt mondja ennek a javaslatnak 6. §-a, amely a leltározásról gondoskodik *(olvassa):* „A hagyatéki bíróság kérelmére,

vagy a közjegyző javaslatára a közjegyzőre az előbbi bekezdés esetén kívül is, valamint bírósági végrehajtóra is bízhatja a leltározást. Itt közelfekvő az a gondolat, — nem mondom, hogy a gyakorlatban így lesz; de így lehet, — hogy különösen jelentősebb hagyatékoknál a közjegyzőnek érdekében is fog állani — és élni is fog ezzel az érdekeltséggel, — hogy olyan javaslatot terjesszen a hagyatéki bíróság elé, hogy a leltározás eszközésével ő bizassék meg. Én azt gondolom, hogy a hagyatéki bíróság és a közjegyző közt majdan kifejlődő viszony folytán, amikor majdnem referensévé válik a közjegyző a hagyatéki bíróságnak, ezek a javaslatok nagyobb kritika nélkül mindig elfognak fogadtatni, úgy, hogy az a közjegyző fogja kapni a megbízást. Azt hiszem, ezt a lehetőséget, ezt a feltevést is el lehetne kerülni, ha ebből a szakaszból ezt a két szót kihagynók: „a közjegyző javaslatára“ s ezt akként módosítanók, hogy a felek kérelmére rendelheti el a bíróság, hogy közjegyző, vagy esetleg bírósági végrehajtó által történjék a leltározás.

A másik lehetőséget a költségek emelkedésére pedig ott látom, ahol a javaslat az örökösödési bizonyítványokról intézkedik. Nevezetesen én nem találom helyesnek azt, hogy az örökösödési bizonyítványt a közjegyzőnél kell benyújtani. Én ezt minden esetben a hagyatéki bíróságnál gondolnám benyújtandónak, mert hiszen itt már érdemi intézkedésekről lehet és van is szó. Annak elbírálása, hogy az örökösödési bizonyítvány feltételei fenforognak-e, hogy az örökösödési bizonyítvány kiadásának helye van-e bírói munka és attól a közjegyzőtől, akinek esetleg érdekében áll, hogy az örökösödési bizonyítvány mellőzésével egyenesen a hagyatéki eljárás indíttassék meg, nem várható minden esetben az, hogy teljesen pártatlanul, elfogulatlanul fogja megítélni ezeket a kérvényeket és fog a bíróság elé ilyen javaslatot terjeszteni. Ezért én talán a részletes vita során olyan javaslatot is tennék, — vagy azt gondolom, hogy helyes volna tenni, — hogy ez akképpen módosíttassék, hogy ezek az örökösödési bizonyítványok minden esetben a hagyatéki bíróságnál adandók be.

A javaslatnak ez a két része, amely esetleg nagyon drágává teheti ezt az eljárást. Nagyon megfontolandó kérdés ez azért is, mert hiszen a hagyatéki eljárás terhe — a nagyobb pöröket értve — leginkább a kisebb embereket, különösen pedig a vidéki lakosságot terheli, amelyeknél a hagyatékok rendszeren ingatlan, mert hiszen az ingatlanra a hagyatéki eljárást minden körülmények közt le kell

folytatni, míg a városban megnyíló hagyatékok, amelynek tárgyát rendszeren nagy ingó vagyon képezi, rendszeren mentesülnek a hagyatéki eljárás alól; azok ez alól ki tudnak bujni és nem viselik sem azokat a terheket, amelyek a hagyatékok tárgyalásával járnak, sem azokat, amelyek a kincstárral szemben terhelik a hagyatékokot.

Arra kérem az igen t. igazságügyminiszter urat, hogy sziveskedjék módot találni arra, — esetleg megnyugtató kijelentést is tenni abban az irányban, — hogy a hagyatékok túlságos költségekkel terheltetni nem fog; a felek nem fognak túlságos terheket érezni. Esetleg a végrehajtási utasítás rendjén lehetne módot találni arra, hogy ez a kérdés megnyugtató módon szabályoztassék.

Nem irányul ez a felszólalás a közjegyzők ellen nem irányul senki ellen sem; a gyakorlatban azonban mégis tartanunk kell attól, hogy be fog következni ez az állapot, mikor a közjegyző a ma fenálló és az őt kötelező törvények szerint jogosult minden lépést felszámítani, jogosult munkadíjakat igényelni. Nem akarom azt mondani, hogy ezeket az embereket ingyen munkára kényszerítsük; de talán mégis lehetne szabályozni ezeknek a munkáknak a díjait olyan módon, hogy ezáltal a lakosságra nehezedő díjak minimálisak legyenek; különösen a kisebb hagyatékoknál értékhatárt is lehetne megállapítani, nehogy a hagyatékokra olyan terhek háruljanak, amelyek elviselhetetlenek.

Éppen most fekszik előttünk az adócsökkentésről és egyéb illetékmérséklésről szóló javaslat, amelyben nagyon helyesen intézkedés helyeztetik kilátásba arra vonatkozólag, hogy az örökösödési illetékek is szabályoztatnak és mérsékeltetnek, mert hiszen jogosult panasza volt a közönségnek az, hogy különösen kisebb hagyatékok rendkívül magas örökösödési illetékekkel terheltetnek meg.

Azt hiszem, minden irányban megvan a lehetőség a megoldásra. A javaslatot elfogadom és újból kérem az igen t. igazságügyminiszter urat, hogy akár a részletes vita során, akár pedig a végrehajtási utasítás során méltóztassék módot keresni arra, hogy a kérdés megoldása megnyugvást keltsen minden körben és viszont a közjegyzők jogos igényei is kielégítést találjanak. *(Helyeslés a jobboldalon.)*

Elnök: Kíván még valaki szólni? *(Nem!)* Ha senki szólni nem kíván, a vitát bezárom.

Az igazságügyminister úr kíván nyilatkozni.

Pesthy Pál igazságügyminiszter: T. Képviselőház: Kál-

mán Jenő t. képviselő úr felszólalására legyen szabad megjegyzéseimet pár szóban megtenni.

Igen t. Képviselőház! Tőlem is távol áll és én tőlem áll a legtávolabb az, hogy bármely eljárás költségeit és drágaságát emeljem. Tudom azt, hogy amikor örökösödési eljárási költségekről van szó, akkor ezeknek a költségeknek a súlya és egész mérve a vidéki lakosságot, az ingatlanl biró lakosságot terheli, mert az a maga egészében nyilvánvaló, világos, azt eltitkolni nem lehet.

Mondom, távol áll tőlem minden költségzaporítás, ugyanyira, hogy ennek a javaslatnak törvényerőre váltával, az eljárás átalakulásával semmiféle külön közjegyzői eljárási költség emelésére nem gondolok. Nem gondolok erre, igen t. Ház, mert ez a javaslat nehéz időknél a szüleménye és bízva a közjegyzői kar hazafiságában — s azt hiszem, méltán bízhatom is ebben a hazafiságban — meg vagyok róla győződve, hogy azt a többlet munkát, amelyet reá nézve ez a javaslat jelent, ebből a hazafias szempontból kiindulva, szívesen elvégzi.

De van itt más szempont is, amely a közjegyzők részéről megfontolandó. Ennek a javaslatnak törvényerőre válása azt jelenti, hogy a hagyatéki ügyek koncentrálnak a közjegyzői irodákban. Ezzel az a közjegyzői iroda forgalmat nyer, forgalmat talál és ez a forgalom az eljáráson kívül a közjegyzői iroda számára meg fogja hozni a maga gyümölcseit.

Mondom ezeket a lehetőségeket és momentumokat figyelembe véve én a közjegyzői díjak ezuttal való emelését, vagy rendezését abszolúte nem tervezem: mindenképpen azon leszek, hogy ennek a törvényjavaslatnak törvényerőre emelkedésével a költségeket ne szaporítsam. *(Helyeslés a jobboldalon.)*

Elnök: Az előadó úr nem kíván nyilatkozni. Többé senkinek szólásjoga nem lévén, a tanácskozást befejezettek nyilvánítom. Következik a határozathozattal.

Kérem, méltóztatnak-e az imént letárgyalt törvényjavaslatot általánosságban, a részletes tárgyalás alapjául elfogadni, igen vagy nem? *(Igen!)* A t. Ház a törvényjavaslatot általánosságban, a részletes tárgyalás alapjául elfogadta.

Következik a részletes tárgyalás. Kérem a jegyző urat, szíveskedjék a törvényjavaslat címét felolvasni.

Urbanics Kálmán jegyző *(olvassa a törvényjavaslat címét, mely hozzászólás nélkül elfogadtatik. Olvassa az 1. §-t).*

Elnök: Az előadó úr kíván szólni.

Erődi-Harrach Tihamér előadó: T. Ház! A bizottsági jelentésben szabatosan benne van az 1. §. módosított szövege, a csatolt törvényjavaslati példányba azonban tévesen került ez a szöveg ennek következtében azt az indítványt terjesztem elő, hogy az első szakasz második bekezdésének második mondatát törölni méltóztatnék.

Elnök: Kíván még valaki szólni? *(Nem!)* Ha szólni senki sem kíván, a vitát bezárom. A tanácskozást befejezettek nyilvánítom, Következik a határozathozatal. A törvényjavaslat 1. §-ának eredeti szövegével szemben áll az előadó úr által előterjesztett módosított szöveg. A kérdést úgy teszem fel, hogy méltóztatnak-e az 1. §-t eredeti szövegében, elfogadni, ha nem méltóztatnak elfogadni eredeti szövegében akkor az előadó úr módosítását jelentem ki elfogadottnak. Kérem tehát, méltóztatnak-e az 1. §-t eredeti szövegében elfogadni? *(Nem!)* A t. Ház nem fogadja el, ennélfogva az 1. §-t az előadó úr módosításában jelentem ki elfogadottnak.

Következik a 2. §. Kérem a jegyző urat, szíveskedjék azt felolvasni.

Urbanics Kálmán jegyző *(olvassa a 2., 3. és 4. §-t, amelyek észrevétel nélkül elfogadtatnak.)*

Elnök: Következik a III. fejezet. A végrendelet kihirdetése 5. §. Kérem a jegyző urat, szíveskedjék azt felolvasni.

Urbanics Kálmán jegyző *(olvassa az 5. §-t, amely észrevétel nélkül elfogadtatik.)*

Elnök: Következik a IV. fejezet. A leltározás. 6. §. Kérem a jegyző urat, szíveskedjék azt felolvasni.

Urbanics Kálmán jegyző *(olvassa a 6., 7. és 8. §-t, amelyek hozzászólás nélkül elfogadtatnak.)*

Elnök: Következik a V. fejezet. A hagyaték tárgyalása. 9. §. Kérem a jegyző urat, szíveskedjék azt felolvasni.

Urbanics Kálmán jegyző *(olvassa a 9., 10. és 11. §-okat, melyek észrevétel nélkül elfogadtatnak.)*

Elnök: Következik a VI. fejezet. 12. §. Kérem a jegyző urat, szíveskedjék azt felolvasni.

Urbanics Kálmán jegyző *(olvassa a 12. §-t) Östör József!*

Östör József: T. Képviselőház! Azok az aggodalmak, amelyeket Kálmán Jenő t. képviselő ur elmondott arra vonatkozólag,

hogy egyszerűbb lesz ugyan az örökösödési eljárás, azonban valószínűleg drágább lesz, azt hiszem teljesen jogosak és indokoltak. Drágább lesz pedig azért, mert a bírósági munkának egy részét a kir. közjegyzők fogják elvégezni,

Azt hiszem bármennyire appellál az igen t. igazságügyminiszter úr ebben a tekintetben a kir. közjegyzői kar hazafiságára, a közjegyzők ezt a munkát nem hazafiságból fogják elvégezni, hanem elvégzik megfelelő díjakért. Különösen áll pedig ez az örökösödési bizonyítványokra vonatkozólag. Eddig az örökösödési bizonyítvány kiadása a hagyatéki bíróságra tartozott és igen sok kis falusi hagyatékot rendeztek úgy, hogy a felek, egyszerű falusi emberek megosztóván elmentek a jegyzőhöz, a jegyző egy kérvényben foglalta ezt a megosztást, s ezt a felek aláírták, beterjesztették a járásbírósághoz és ez az örökösödési bizonyítvánnyal szépen átadta a hagyatékot. Ez volt a legolcsóbb.

Most már helyes az az aggodalom, hogy mi egy külön törvénnyel, az adó- és illetékleszállítási törvénnyel igyekezünk ugyan csökkenteni az illetékeket, amelyek ugyis horribilisak, azonban majdnem egyidőben terjesztünk be egy másik törvényjavaslatot, amely viszont az örökösödési illetéknek ezt a csökkenését nivellálja, és ha szabad magamat így kifejeznem, a polgárok zsebére hárítja az az egyáltalában nem kívánatos ellensúlyt.

Öszintén mondva, nem igen hiszek abban, amit az igazságügyminiszter úr mond, ha nem ad ki határozott rendeletet, — ez jogában van — ha nem ad ki új rendeletet a közjegyzői tarifára vonatkozóan. Nemrégiben jelent meg a pengőre való átszámításra vonatkozóan a közjegyzői tarifa új rendelete és ez kötelezően ki nem mondja, hogy örökösödési bizonyítványi eljárás esetében a közjegyzők azért a többletmunkáért, amelyet ők fognak most végezni, ami nem lesz sok, amit azonban eddig a bíróság végzett el nem, számíthatnak külön díjakat, illetőleg az örökösödési bizonyítványi eljárást általában valami mérsékeltebb skála alá nem vonja. *(Egy hang a középben: Ne aktusonként számítsák!)* Mindenesetre kívánatos, hogy az örökösödési bizonyítványi eljárásnál mérsékeltebb tarifa legyen, ne az, amely használatos a hagyatéki eljárásoknál midőn kvázi kontradiktórius eljárás van többszöri tárgyalással stb., ami többszörös költséget jelent.

Arra kérem az igen t. igazságügyminiszter urat, hogy ennél a pontnál ne maradjon meg az egyébként nagyon tiszteletreméltó

közjegyzői kar hazafiasságára való appellálásnál, hanem az illető felek érdekében méltóztassék a közjegyzői tarifarendeletet ilyen irányban módosítani **(Strausz István: Nagyon helyes!)** és határozott intézkedést tenni.

Ide tartozik a 12. §-nak egyik pontja, amelyre nézve módosítást ajánlok, amely módosítást költségkimelés szempontjából teszem. Nevezetesen a 12. §-nak második bekezdése azt mondja, hogyha az örökösödési bizonyítvány kiadását több örökös kéri, be kell mutatni a kiegyezett örököstársak között létrejött okiratba foglalt egyezséget. Ez is drágítás, amennyiben eddig azok az egyszerű falusi emberek legtöbb esetben elmentvén a jegyzőhöz vagy más valami jóakarójukhoz, pl. a tanítóhoz, elmondták neki, hogy erre a pici kis hagyatékra nézve így és így egyeztünk meg, ez egy kérvénybe foglalta az egész kérelmet, amelyet a hagyatéki bírósághoz intézett: T, hagyatéki bíróság, így légy szíves átadni ezt a hagyatékot. Most azonban kötelező lesz ennek okiratba foglalása. Magától értetődik, hogy a közjegyző saját jól felfogott érdekében oda fog törekedni — de oda is kell törekednie, ha a törvény ezt kategorice előírja, — hogy külön okiratot vegyen fel, szóval külön egyességet csináljon.

Ez nem okvetlen szükséges, mert méltóztatik tudni, hogy az okirati illetékről szóló törvényünk értelmében ez egyébként is külön örökösödési jogügyleti illeték alá fog tartozni, mert áttéteik a pénzügyi hatósághoz, az adóhivatalhoz, és ott ugyis kiróják az illetéket, tehát az eddigi eljárás sem jelent kibuvást az örökösödési illeték alól. Ez is olyan pont, amely felfogásom szerint feltétlenül épen a kisebb hagyatékokat ok nélkül fogja sújtani. Azt hiszem, ebben sokan egyetértenek velem, akik ismerik ezeket a viszonyokat.

Ezért arra kérem az igen t. igazságügyminiszter urat, méltóztassék ahhoz hozzájárulni, hogy ez a második bekezdés mellőztessék és hagyassék meg idevonatkozóan az eddigi állapot, amely a kincstári illeték rövidítése szempontjából semmiféle veszéllyel nem jár. Ez egészen más dolog, mint méltóztatik tudni.

Ebből a szempontból kérem, módosításom elfogadását.

Elnök: Az igazságügyminiszter ur kíván szólni.

Pesthy Pál igazságügyminiszter: Mélyen t. Képviselőház! Östör József képviselő ur megjegyzéseire bátor vagyok azt válaszolni, — mindenekelőtt az utolsó pontnál — hogy a 12. §. második bekezdésébe foglalt okirati kényszer beállítása elsősorban

nem is jelent közjegyzői okiratot. Ez olyan közönséges okiratot jelent, amilyent a községi jegyzők eddig kérvény formájában állítottak ki. Mit jelent ez az új helyzet, igen t. képviselő ur? Azt jelenti, hogy az a községi jegyző, aki eddig elkészítette a kérvényt és ebbe a kérvényformába belefoglalta a felek megegyezését, amelyet a felek aláírtak, ugyanezt két külön papiroson fogja megcsinálni. **(Östör József:** Ez felesleges!) Az egyiket megcsinálja az egységet és leírja azt, amit a kérvényben egyébként is leírt, külön papiroson pedig odateszi a kérelmi részét: tekintetes járásbiróság, kérem ennek az egységnek értelmében az örökösödési bizonyítványt nekünk kiadni. Ez az egész. Ez absolute nem jelent többletmunkát és nem jelent több költséget, mint jelentett a régi állapot.

Csak még egyet akarok itt megjegyezni. Ennek a szakasznak ez a rendelkezése nem valamely illetékelvonás elkerülését akarja biztosítani, hanem összefüggésben van az okirati kényszerről szóló törvényjavaslattal, amelybe ez a rendelkezés úgy is bele fog kerülni. Ez meggyőződésem szerint semmi külön költséget nem jelent. Három sort ír külön papiroson az a községi jegyző, aki ezt eddig egy papiroson írta.

Épen azért, mert — mondom — ez összefüggésben van egy már beterjesztett másik törvényjavaslattal, kérem ennek a szövegnek elfogadását.

Ami az örökösödési bizonyítvánnyal felmerülő és az egyéb eljárási költségeket illeti, én nem gondolok egyéb költségekre, mint az örökösödési bizonyítvány kiállításával felmerülő bizonyos, azonban a hagyatéki tárgyalási költségekkel nem egyenlő mérvű költségekre, mert a közjegyző ebben a két esetben nem egyenlő mérvű munkát fejt ki. Ezenkívül az általános eljárásban a közönséges írásdíjakon kívül semmi egyéb plusz költséget ez nem jelent.

Kérem, méltóztassék a törvényjavaslatot eredeti szövegezésben elfogadni.

Elnök: Kiván-e még valaki szólni? *(Senki sem.)* Nem kíván, tehát a vitát bezárom.

Az előadó urat illeti a szó.

Erődi Harrach Tihamér előadó: T. Ház! Én Östör József t. képviselő ur felszólalásával kapcsolatosan csak két szempontot vagyok bátor kiemelni. Hiszen az igazságügyminister ur már részletesen kifejtette ennek a szakasznak helytállóságát, ki kell azonban

emelnem azt, hogy annyiban is előnyösebb okiratnak, magánokiratnak felvétele, mert ha a felek most elmennek a jegyzőhöz vagy más jóakarójukhoz és az nem vesz fel akaratukról okiratot, hanem egyszerűen kérvénybe foglalja az ügyet, akkor esetleg felmerülhet az örökösöknek az az észrevétele, hogy nem úgy foglalta írásba, ahogy szerették volna. Ha ellenben jóakarójuk vagy a jegyző magánokiratot vesz fel és azt aláírja a megegyező örökösökkel, akkor biztosíték van abban a tekintetben, hogy a megegyezés megfelelően, akaratukhoz hűen került a kérvénybe.

A másik, amit említeni óhajtok, az, hogy nekem is megvoltak ezek az aggályaim, hogy a tervezett eljárás esetleg megdrágítja az eljárást. Mi, akik künn élünk a nép között és látjuk a nép jogi bajait és gondjait, igyekszünk ezeken enyhíteni. Nekem is megvolt az az aggályom, hogy ez a törvényjavaslat esetleg a mostani tényleges állapotnál drágábbá teszi az eljárást. Ott van azonban a jogorvoslati rész. Ha jogerősen, másodfokon is megállapítják, hogy az ügy tényleg nem alkalmas az örökösödési bizonyítvány kiadására, csak akkor kerül vissza a közjegyzőhöz, ellenkező esetben pedig a bíróság fogja kiadni az örökösödési bizonyítványt. Ennek folytán tisztelettel kérem a szakasznak változatlan szövegben való elfogadását.

Elnök: Szólási joga többé senkinek nem lévén, a tanácskozást befejezettek nyilvánítom és következik a határozathozatal. Kérem a t. Házat, méltóztatik-e a törvényjavaslat 12. §-át eredeti szövegezésében elfogadni, szemben Östör József képviselő ur módosító javaslatával, igen vagy nem? *(Igen!)* A Ház a javaslatot eredeti szövegezésében fogadta el.

Következik a 13. §.

Kérem a jegyző urat sziveskedjék felolvasni.

Urbanics Kálmán jegyző: *(Olvassa a 13. §-t).* Östör József!

Östör József: T. Ház! Ennél a szakasznál is ugyanabból az indító okból terjeszték be egy kis indítványt és talán most több szerencsém lesz **(Rothenstein Mór:** Nem igen valószínű!) Majd meglátjuk.

A 13. §. ötödik bekezdésében az van, hogy az 500 pengős hagyaték ugynevezett hirdetésmentes. Méltóztatik tudni, hogy a hagyatékokat — ismét az örökösödési bizonyítvány kiadásáról van szó — a hivatalos lapban hirdetni kell, hogy az érdekeltek jelent-

kezhessenek. Ez a hivatalos lap olyan ujság, amelyet senki sem olvas és egyébként is szó fér hozzá, hogy a hirdetésnek a finansziális okokon kívül van-e egyéb értelme. Különösen lehetetlen dolog hogy kis hagyatékokat a hivatalos lapban hirdessenek, mert épen a kis hagyatékokra nem igen szoktak az emberek utazni. Arra kérem tehát az igen t. igazságügyminister urat, méltóztassék ismét a kis hagyatékok költségjövédelme szempontjából legalább ahhoz hozzájárulni, hogy ebben a szakaszban a hirdetésmentesség 500 pengőről emeltessék fel 1000 pengőre.

Elnök: Ha szólni senki sem kíván, a vitát bezárom.

Az igazságügyminister ur kíván szólni.

Pesthy Pál igazságügyminister: T. Ház! Egészen röviden kijelentem, hogy Östör József képviselő ur indítványát elfogadom. (**Östör József:** Na, tetszik látni? — *Derültség.*) és hozzájárulok ahhoz, hogy a 13. §. ötödik bekezdésének a) pontjában 500 pengő helyett 1000 pengő vétessék fel.

Elnök: Szólásjoga senkinek sem lévén, a tanácskozást befejezettnek nyilvánítom.

Következik a határozathozatal.

Kérem a t. Házat: méltóztatik-e a 13. §-t eredeti szövegében elfogadni, szemben Östör József képviselő ur indítványával? Amennyiben nem méltóztatik elfogadni, akkor a szakaszt Östör József képviselő ur indítványával módosítva jelentem ki elfogadottnak.

Méltóztatnak az eredeti szöveget elfogadni? (*Nem!*) A Ház az eredeti szöveget nem fogadta el, ennél fogva a szakasz Östör József képviselő ur módosításával fogadtatott el.

Következik a 14. §. Kérem a jegyző urat sziveskedjék felolvasni.

Urbanics Kálmán jegyző (olvassa a 14. §-t, a VII. fejezet címét, a 15. § t, a VIII. fejezet címet és a 16. §-t, amelyek eszrevétel nélkül elfogadtatnak. Olvassá a 17. §-t.)

Elnök: Az előadó ur kíván szólni!

Erődi-Harrach Tihamér előadó: T. Ház! A 17. §-ban két sajtóhiba csúszott be a szövegbe. Kérem ezek kiigazítását olyképen, hogy a 17. §. második bekezdésében az első sor végén az „50. §.“ helyébe „50. §-ának“ és az ötödik sorban az „akar“ szó helyébe a „kér“ szó iktattassék.

Kérem indítványaim elfogadását.

Elnök: A stiláris módosításokat szembeállítom a 17. §. eredeti szövegével.

Kérem a t. Házat: méltóztatik-e a szakaszt eredeti szövegében elfogadni? Ha nem, akkor a szakaszt az előadó ur módosításaival jelentem ki elfogadottnak.

Méltóztatnak az eredeti szöveget elfogadni? (*Nem!*) Nem Ennél fogva a szakaszt az előadó ur módosításaival jelentem ki elfogadottnak.

Következik a 18. §. Kérem a jegyző urat, sziveskedjék felolvasni.

Urbanics Kálmán jegyző (olvassa a 18. §-t, mely észrevétel nélkül elfogadtatik).

KÖZLEMÉNYEK.

Halálozások. Kegyeletes megemlékezésül regisztráljuk, hogy *Gémesi Imre dr.* csepregi királyi közjegyző Csepregben folyó évi január hó 22-én, *Mihalkovits Tivadar* volt győri közjegyző pedig Győrött folyó évi február hó 12-én elhalálozott. Karunk mindketőjükben érdemes kartársat gyászol.

Helyettesítés. A szombathelyi kir. közjegyzői kamara a *Gémesi Imre dr.* elhalálozásával megüresedett csepregi közjegyzői állásra az állás betöltéséig helyettesül *Östör Lajos dr.* kir. közjegyző helyettesét rendelte ki.

Közjegyzői biztosíték ügyében — utalással az előző számban foglaltakra — a kir. közjegyzők körében úgy szólván az általános kialakult véleményt a következőkben közöljük:

Elvi álláspontunkból kifolyóan, nem terjeszkedünk ki a közjegyzői biztosíték *jövőben való* felemelésére irányuló terv szövétefelére, mely, meg valóstítása esetén, a közjegyzői kar új tagjaira, különösen az egyedüli helyes succrescentiát képező helyettesekre nézve aránytalanul és méltánytalanul súlyos, keresztülvitel tekintében is aggasztó nehézségbe ütköző, esetenként szinte elviselhetetlen anyagi megterhelést jelentene.

Elvi álláspontunk ugyanis az — és ezt több évtizedes tapasztalat is igazolta, — hogy a közjegyzői biztosíték kötelezővé tétele, már csak a kir. közjegyzőnek igen nagy értékre terjedő anyagi felelősége és a kaució összege közt jelentkező, valósággal groteszk aránytalanság miatt is, már eredetileg sem mutatkozott megfelelőnek azoknak a céloknak a szolgálatára, melyeket az 1886. évi VII. törvénycikk 40. §-a rendeltetéseként megszabott és csakis a királyi közjegyzőség annyira szükséges tekintélyének alászállítására mutatkozott alkalmasnak, oly csekélyebb jelentőségű intézmények színvonalára, melyeknél a kaució letétel kötelezettsége egyébként már régóta megszűnt, nem is szólván arról az érzékeny anyagi sérelemről, mely a közjegyzői kart a biztosítékul letett állampapírok

katasztrófális értékdevaluációja folytán érte, s mely devaluációnak az az anomália lett a következménye, hogy az eredetileg 14.000 koronás biztosíték ma 1 pengő 10 fillér, 8000 koronásé 60 fillér és a 4000 koronásé 30 fillér.

Nincs oly érdemlegesen helytálló ok vagy tekintet, amit a közjegyzői biztosíték ma már minden tekintetben idejét múlt, már sehol sem érvényben lévő intézményének további érvénybentartása mellett fel lehetne hozni, ennél fogva az úgy a múltra, mint a jövőre nézve eltörplendő lenne.

Értesülésünk szerint a magyar közjegyzői kar egyetemét jelentő „Magyarországi kir. Közjegyzők Országos Egyesülete“ ily irányu felterjesztést intézett a m. kir. igazságügyminiszterhez.

Különös birói határozat, melyet az alábbiakban közlünk: „A budapesti központi kir. járásbíróóság, mint telekkönyvi hatóság, 1934/1927. tkvi sz.

VÉGZÉS.

Kielégítési végrehajtás iránti kérvénye . . . . bpesti kir. közjegyző végrehajtonak E. J. és B. G. végrehajtási ügyében a tkvi hatóság a 28697/1926. sz. jogerős végzés alapján a kielégítési végrehajtást (516.000 K.) 41 P. 28 fill. eddig felmerült és *ezuttal 12 fill.-ben megállapított költség* erejéig E. J. és B. G. végrehajtást szenvedők ellen . . . végrehajtható javára elrendeli, s a végzéssel ellátott kérvény példányokat a végrehatásnak közbenjöttel leendő foganatosítás végett végrehajtonak kiadja.

Együttal végrehajtonak *kamat és költség megállapítása iránti kérelmét elutasítja, mert költség után kamat meg nem állapítható, továbbá a kir. közjegyző költség megállapítása szempontjából nem esik ügyvéddel egyenlő elbánás alá.*“

Költség után kamat nem jár, ha tőke, kamat s költség iránti igény érvényesíttetik, ha tehát a költség járulék. A szóbanforgó 516.000 K. díj és költség, mely ha önálló követelés, tőke. És pedig tőke akkor is, ha követelés végett munkálatok díjazása iránti igény, vagy — ha úgy tetszik — „költség“.

Az is eredeti, hogy a közjegyző költség megállapítása szempontjából nem esik ügyvéddel egyenlő elbánás alá. Ha tehát a közjegyző végrehajtást kér, a végrehajtási kérvény költségei nem s csak a bélyegkiadás állapíttatik meg. Vagyis a saját ügyben a végrehajtási kérvénnyel felmerült munka az ügyvédnél díjaztatik, a közjegyzőnél nem.

Díjmérséklés. Beszélnek róla, hogy illetékes helyen felvetődött a hagyatéktárgyalási, sőt általában a közjegyzői díjak mérséklésének gondolata.

Utánajárván megtudtuk, hogy az ez irányban való intézkedés nem imminens s az intézkedés előtt mindenesetre idején meg fog adatni a mód a kamaráknak álláspontjuk kifejtésére.

A Magyarországi kir. Közjegyzők Országos Egyesülete ezt be nem várva, már a közeli napokban küldöttség útján memorandumot

fog átnyújtani az igazságügyminiszternek, melyben igen alapos s tárgyilagos indokolással állást foglal a tervbevett intézkedéssel szemben.

Ezzel kapcsolatban — úgy véljük — érdekes lesz leközelíteni a fennálló *osztrák közjegyzői díjszabás* (a szövets. canc. 1924. aug. 30-i illetve 1926. okt. 19-i rendelete. Szöv. Törvt. 328/924, ill. 306/926 sz.) fontosabb tételeit a következőkben:

Értékhatárok <i>shillingek</i> -ben 1 S — cca 0.80 P	Kétoldalú jogügyletek általában	Kötelezők enged- mények, tartozás- elism. stb.	Hagyatéktárgyalás	
				díj- talan
— 2000 S (cca 1600 P)	2·5 ⁰ / ₀	1·5 ⁰ / ₀	— 300 S (cca 240 P)	
			300 S — 2000 S (cca 240 P — 1600 P)	4 ⁰ / ₀
2000 S — 30.000 S (cca 1600 P — 24.000 P)	1·5 ⁰ / ₀	1 ⁰ / ₀	2000 S — 15.000 S (cca 1600 P — 12.000 P)	3 ⁰ / ₀
			15.000 S — 30.000 S (cca 12.000 P — 24.000 P)	2 ⁰ / ₀
30.000 S — 60.000 S (cca 24.000 P — 48.000 P)	1·2 ⁰ / ₀	0·8 ⁰ / ₀	1 ¹ / ₂ ⁰ / ₀	
60.000 S — 100.000 S (cca 48.000 P — 80.000 P)	1 ⁰ / ₀	0·6 ⁰ / ₀	1 ⁰ / ₀	
100.000 S — 300.000 S (cca 80.000 P — 240.000 P)	0·5 ⁰ / ₀	0·3 ⁰ / ₀	0·5 ⁰ / ₀	
300.000 S — 500.000 S (cca 240.000 P — 400.000 P)	0·3 ⁰ / ₀	0·15 ⁰ / ₀	0·5 ⁰ / ₀	
500.000 S — 1.000.000 S (cca 400.000 P — 800.000 P)	0·3 ⁰ / ₀	0·15 ⁰ / ₀	0·2 ⁰ / ₀	
1.000.000 S — (cca 800.000 P)	0·3 ⁰ / ₀	0·15 ⁰ / ₀	0·1 ⁰ / ₀	

A számítás — mint nálunk — úgy történik, hogy pl. 60.000 S értékű jogügyletnél 2000 S-ig 2·5⁰/₀ számítandó ki, ehhez 28.000 S után 1·5⁰/₀, ehhez pedig 30.000 S után 1·2⁰/₀ adandó hozzá.

A közjegyzők utlevélének kiállítási díja. Közöljük a m. kir. belügyminiszter alábbi rendeletét:

Szám 241.123/1925 XI. Tárgy. *A kir. közjegyzők utlevélkiállítási díja.* Vasvármegye alispánjának Szombathely. Utalással az 1925, évi 301. szám alatt kelt felterjesztésére értesítem Alispán urát, hogy az 1921. évi 27608 B. M. számú körrendeletben foglaltak, valamint az 1878. évi V. t.-c. 461 §-ának 2. bekezdése értelmében a kir. közjegyzők utlevélkiállítási díj fizetés szempontjából *közszolgálatban lévő alkalmazottaknak* tekintendők s mint ilyenek úgy saját maguk, mint hozzátartozóik az 1924. évi 142637 B. M. szám alatt kelt körrendeletem 2. bekezdésének 1. pontja értelmében utlevélkiállítási díj és bélyegilleték fejében összesen egy arany koronát fizetnek.

A kir. közjegyzők, helyettesek és jelöltek

NÉVSORA:

I. Budapesti kamara.

a) kir. közjegyzők.

1. Adony : dr. Szili János
2. Balassagyarmat : Sztanyavszky Géza
3. Bicske : dr. Pekker Emil

Budapest :

4. I. ker., Krisztina-körút 30. dr. Rónay Károly
5. I. ker., Horthy Miklós-út 6. dr. Sümeghi László
6. II. ker., Margit-körút 5/a. dr. Fekete László
7. II. ker., Lánchid-utca 2. dr. Fodor Antal
8. III. ker., Lajos-utca 146. dr. Stern József
9. IV. ker., Vörösmarty-tér 2. dr. Hedry Aladár
10. IV. ker., Petőfi Sándor-utca 3. dr. Cholnoky Imre
11. V. ker., Dorottya-utca 8. Barcs Béla
12. V. ker., Berlini-tér 4. dr. Barcs Ernő
13. V. ker., Bálvány-utca 13. dr. Lázár Ferenc
14. V. ker., Erzsébet-tér 15. dr. Stamberger Ferenc
15. V. ker., Váci-út 162. dr. Pálmai Lajos
16. VI. ker., Eötvös-utca 31. dr. Band Lajos
17. VI. ker., Andrássy-út 1. dr. Holitscher Szigfrid
18. VI. ker., Vilmos császár-út 19. dr. Kiss József
19. VI. ker., Andrássy-út 50. dr. Králik Árpád
20. VII. ker., Erzsébet-körút 31. dr. Lukács Izsó
21. VII. ker., Károly-körút 19. dr. Ridtter Richárd
22. VII. ker., Thököly-út 4. dr. Joannovits Jenő
23. VII. ker., Erzsébet-körút 9—11. dr. Horváth Kamilló
24. VII. ker., Thököly-út 95. dr. Szemerjay-Petrán Tibor
25. VIII. ker., József-körút 2. dr. Haller Károly
26. VIII. ker., Rákóczy-út 11. dr. Körössy Bertalan
27. VIII. ker., József-körút 53. dr. Petró Béla
28. IX. ker., Vámház-körút 7. dr. Janits Imre
29. IX. ker., Ferenc-körút 46. dr. Markó István
30. X. ker., Füzér-utca 18. dr. Teőke Béla
31. Cegléd : dr. Fésüs György
32. Cegléd : dr. Benkő Lajos
33. Dunavecse : dr. Csomasz Béla
34. Eger : dr. Lipcsey Péter
35. Esztergom : dr. Krasznay Gábor
36. Gödöllő : dr. vitéz Tóth Aladár
37. Gödöllő : dr. Szentiványi Géza
38. Gyöngyös : dr. Gröber Aladár
39. Hatvan : Monorai Jenő
40. Heves : Brünauer Emil
41. Kalocsa : dr. Lovasy Ernő
42. Kalocsa : dr. Sziklay Zoltán
43. Kecskemét : dr. Horváth Károly
44. Kecskemét : dr. Wagner Béla
45. Kiskörös : dr. Hulin Gábor
46. Kis.-k.-félegyh. : dr. Puskás Béla

47. Kisk.-félegyh. : dr. Cottely Géza
48. Kiskúnhalas : dr. Nagy Mór
49. Kúnszentmiklós : dr. Búz Gyula
50. Monor : dr. Lehotzky Antal
51. Mór : dr. Szegheő Gyula
52. Nagykáta : dr. Fabinyi Leó
53. Nagykőrös : dr. Pesthy János
54. Ócsa : dr. Balassa Lajos
55. Pesterzsébet : dr. Szécsi Ferenc
56. Pétervárasza : dr. Galambos Ist.
57. Ráckeve : dr. Reviczky Jenő
58. Rétság :
59. Salgótarján : dr. Samassa János
60. Szentendre : dr. Vastagh Béla
61. Székesfehérvár : dr. Horváth Kálmán
62. Székesfehérvár : dr. Kopes János
63. Szirák : dr. Klszák Imre
64. Tiszafüred : dr. Ónody Kálmán
65. Újpest : dr. Zámor Rezső
66. Vác : dr. Fárnek László
67. Vámosmikola : dr. Mikó Kálmán

b) kir. közjegyzőhelyettesek,

1. Balassagyarmat : Kis Lajos

Budapest :

2. (dr. Rónay Károly irodája) dr. Rónay Tibor
3. (dr. Sümeghi László irodája) dr. Sümegi Zoltán
4. (dr. Fodor Antal irodája) dr. Zakariás János
5. (dr. Stern József irodája) dr. Bogdán Ernő
6. (dr. Hedry Aladár irodája) dr. Velsz Elemér
7. (dr. Cholnoky Imre irodája) dr. Török Béla
8. (Barcs Béla irodája) dr. Szatmáry Pál
9. (dr. Barcs Ernő irodája) dr. Cseh Jenő
10. (dr. Lázár Ferenc irodája) dr. Tárczay Rezső
11. (dr. Stamberger Ferenc irodája) dr. Hámm Alajos
12. (dr. Stamberger Ferenc irodája) dr. Halász Ákos
13. (dr. Pálmai Lajos irodája) dr. Pintér József
14. (dr. Band Lajos irodája) Ádám Sándor
15. (dr. Holitscher Szigfrid irodája) dr. Pollner Izidor
16. (dr. Kiss József irodája) dr. Kenderessy János
17. (dr. Kiss József irodája) dr. Kiss Dezső
18. (dr. Králik Árpád irodája) dr. Seidler László
19. (dr. Lukács Izsó irodája) dr. Rác Béla
20. (dr. Richter Richárd irodája) dr. Antal Gyula János
21. (dr. Horváth Kamilló irodája) dr. Diemár Kálmán
22. (dr. Haller Károly irodája) dr. Antalffy Zsirus Aladár
23. (dr. Teőke Béla irodája) dr. Fabinyi Henrik
24. Cegléd : (dr. Fésüs György irodája) dr. ifj Fésüs György
25. Eger : dr. Petrán József
26. Gödöllő : (vitéz d. Tóth Aladár irodája) Jász Géza
27. Gyöngyös : dr. Hajnal Bálint
28. Hatvan : dr. Dorgó Gábor
29. Heves : dr. Alles Ernő
30. Kiskunfélegyháza (dr. Puskás Béla irodája) dr. Kovacsics Cézár
31. Kiskunfélegyháza (dr. Cottely Géza irodája) dr. Rainer Elek
32. Kúnszentmiklós : dr. Varga Benjamin

33. Monor : dr. Szarka Jenő
34. Nagykőrös : dr. Magyar Ambrus
35. Pesterzsébet : dr. Szécsi Ferenc
36. Rétság : dr. Varga Kálmán
37. Székesfehérvár : (dr. Horváth Kálm. irodája) dr. Szemző Dezső
38. Székesfehérvár : (dr. Kepes János irodája) dr. Herényi Jenő
39. Szirák : dr. Pick Ede
40. Ujpest : dr. Capdebó Zoltán

c) kir. közjegyzőjelöltek.

Budapest :

1. (dr. Fekete László irodája) dr. Sziráky László
2. (dr. Hedry Aladár irodája) dr. Meixner László
3. (dr. Lázár Ferenc irodája) Hegedűs József
4. (dr. Petró Béla irodája) dr. Pulay József
5. (dr. Barcs Ernő irodája) Szemző István
6. Eger : Szokolay János
7. Kiskunfélegyháza : (dr. Puskás Béla irodája) Tóth József

II. Debreceni kamara.

a) kir. közjegyzők.

1. Abaujszántó: dr. Sarló Vendel	19. Mátészalka: dr. Kaprinay Endre
2. Abádszalók: dr. Moldvay Géza	20. Mezőtúr: dr. Bognár József
3. Berettyóújfalu: dr. Miskolczy Pál	21. Mezőcsát: Scoberda Antal
4. Debrecen: dr. Galánffy János	22. Mezőkövesd: Keczer Ákos
5. " dr. Lintner Sándor	23. Miskolcz: Éder Elek M.
6. " dr. Tóth Endre	24. Miskolcz: dr. Teleszky Béla
7. Derecske: dr. Ertsey Péter	25. Nagykálló: dr. Olchváry László
8. Fehérgyarmat: dr. Sternberg Gyula	26. Nyírbátor: dr. Buday Gyula
9. Hajdusoboszló: dr. Békésy Jenő	27. Nyiregyháza: dr. Kovács Elek
10. Hajduböszörmény: dr. Ujvárosy Lajos	28. " dr. Horthy István
11. Hajdunánás: dr. Füzesséry Dezső	29. Püspökladány: dr. Szilágyi Elek
12. Jászberény: dr. Bathó Kálmán	30. Sajószentpéter: dr. Pazonyi Elek Imre
13. " dr. Teller Antal	31. Sátoraljaujhely: dr. Kovaliczky Elek
14. Jászapáti: dr. Hunyor István	32. Szerencs: dr. Kovács Gábor
15. Kisújszállás: dr. Örley Dénes	33. Szolnok: dr. Schreiber Miklós
16. Karczag: Dr. Elbel Tibor	34. " dr. Szathmáry László
17. Kisvárd: dr. Szotyori Nagy Sándor	35. Tiszalök: dr. Csongvay Géza
18. Kunszentmárton: dr. Zechmeister Alajos	36. Törökszentmiklós: dr. Szentpály Gavallér Aladár
	37. Tokaj: Polereczky Kálmán

b) kir. közjegyzőhelyettesek.

1. Nyiregyháza : (dr. Kováth Elek irodája) dr. Tamásfalvy Thury Géza
2. Debrecen : (dr. Galánffy János irodája) dr. Pápai Károly
3. Sátoraljaujhely : dr. Várkonyi Mór
4. Fehérgyarmat : dr. Sternberg Ernő
5. Berettyóújfalu : dr. Szarka Ernő
6. Karcag : dr. Szabó Lajos
7. Debrecen : (dr. Lintner Sándor irodája) dr. Mándi András
8. Debrecen : (dr. Tóth Endre irodája) dr. Jurch Dénes
9. Kisvárd: dr. Debreczeny Dezső

c) kir. közjegyzőjelöltek.

1. Nyiregyháza : (dr. Osváth Elek irodája) dr. Kovács Dénes
2. Mezőtúr : dr. Hajdu Pál
3. Szolnok : (dr. Szathmáry László irodája) Gosztony Tamás
4. Szolnok : (dr. Schreiber Miklós irodája) dr. ifj. Schreiber Miklós
5. Szolnok : (dr. Schreiber Miklós irodája) Pétery Imre
6. Debrecen : (dr. Leitner Sándor irodája) vitéz László Béla
7. Fehérgyarmat : dr. Sternberg Andor.

III. Pécsi kamara.

a) kir. közjegyzők.

1. Baja : dr. Szilágyi János	18. Marczali : dr. Kasza Sándor
2. " dr. Milassin Jenő	19. Nagyatád : dr. Mike Imre
3. Bácsalmás : dr. Kamarás Imre	20. Nagykanizsa: dr. Örley György
4. " dr. Hódí Mózes	21. Paks : dr. Tuba János
5. Bonyhád : dr. Nemes József	22. Pécs : dr. Madarász István
6. Csurgó : dr. Várnay Ernő	23. " dr. Angyal Béla
7. Dombóvár : dr. Guthy János	24. Pécsvárad : dr. Pálffy Gyula
8. Dunaföldvár: dr. Perger Elemér	25. Sásd : dr. Barna Lajos
9. Gyöngy : dr. Nozdoviczky Ferencz	26. Siklós : dr. Tolnai Géza
10. Igal : dr. Jakab Lajos	27. Sümeg : dr. Takács Jenő
11. Kaposvár : dr. Májay Dezső	28. Szekszárd : dr. Csányi László
12. " dr. Mártonffy Bogdán	29. " dr. Káldy Gyula
13. Keszthely: dr. Berzsenyi László	30. Szentlőrinc : dr. Kollár Győző
14. Lengyeltóti: dr. Berzsenyi János	31. Szigetvár : dr. Rusa Ernő
15. Letenye : dr. Ujfalussy Ödön	32. Tab : dr. Csonka Zenó
16. Mohács : dr. Krausz Győző	33. Tamási : dr. Jagasich Sándor
17. " dr. Szilágyi Kornél	34. Tapolca : dr. Roth Aurél
	35. Zalaegerszeg : Skublics Imre

b) kir. közjegyzőhelyettesek.

1. Baja : dr. Pap Sándor	3. Bácsalmás: dr. Funták Gyula
2. Bácsalmás: dr. Gálffy Ferencz	4. Igal : dr. Jakab Zoltán

5. Kaposvár : dr. Keller Sándor	9. Sásd : dr. ifj. Barja Lajos
6. Nagykanizsa: dr. Kiss Elemér	10. Sümeg : Takács Jenő
7. Pécs : (dr. Madarász István irodája) dr. Telman Sándor	11. Szigetvár : Bakodi Károly
8. Pécs: (dr. Angyal Béla irodája) dr. Fülöp József	12. Tab : dr. Szabó József
	13. Zalaegerszeg : dr. Fitos Jenő

IV. Szegedi kamara.

a) kir. közjegyzők.

1. Battonya : dr. Baranyi Antal	11. Gyula : dr. Keresztes Gyula
2. Szentés : Csala Sándor	12. Hódmezővásárhely: dr. Kozma György
3. Makó : dr. Demkó Pál	13. Makó : dr. Nagy Béla
4. Hódmezővásárhely: dr. Földes Béla	14. Békéscsaba : Omazta Gyula
5. Szarvas : dr. Haviár Gyula	15. Szeged : dr. Sirchich György
6. Szeged : dr. Heinrich István	16. Békés : dr. Szabó István
7. Szentés : dr. Henyei László	17. Csongrád : dr. Szőke Jenő
8. Szeghalom : dr. Ikrich Arnold	18. Battonya : dr. Svastits Benő
9. Szeged : dr. Jedlicska Béla	19. Gyula : dr. Tarján Béla
10. Orosháza: dr. Jeszenszky Elek	20. Békéscsaba: dr. Weisz Bernát

b) kir. közjegyzőhelyettesek.

1. Battonya : Stachó Szevér	5. Szeged : Kovács Károly
2. Szeged : Simon Ákos	6. Szarvas : vitéz ifj. dr. Haviár Gyula
3. Békéscsaba : dr. Klein Andor	7. Makó : Malirsch Károly
4. Békés : vitéz Durkó Sándor	

c) kir. közjegyzőjelöltek.

1. Szeged : dr. Magyary Kossa Zoltán	2. Szeghalom : dr. Somogyi Imre

V. Szombathelyi kamara.

a) kir. közjegyzők.

1. Szombathely : dr. Bárdió Fe- rencz	10. Győr : dr. Hanny Tódor
2. Nagyigmánd: dr. Belcsák Sán- dor	11. Kőszeg : dr. Halik Miksa
3. Veszprém: dr. Bodor Ferencz	12. Devecser : dr. Horváth Béla
4. Magyaróvár: dr. Cselley Kál- mán	13. Pápa : dr. Konkoly Thege Sándor
5. Zircz : dr. Cseresnyés Jenő	14. Csorna : dr. Isoó Viktor
6. Czeldömölk: dr. Dóczy Kálmán	15. Sopron : dr. Lénárt Dezső
7. Sopron : dr. Gallus Sándor	16. Veszprém : dr. Nagy Péter
8. Csepreg : dr. Gémesi Imre	17. Szombathely : dr. Pottyondy Béla
9. Szentgotthárd : dr. Glatz Lajos	18. Tata : dr. Paár Lajos
	19. Kapuvár: dr. Rottenberg Márton

20. Vasvár : Schrammel Imre	22. Győr : dr. Szily Kálmán
21. Sárvár : dr. Svastits Zoltán	23. Kőrmend : dr. Zimmermann A.

b) kir. közjegyzőhelyettesek.

1. Pápa : Arz Albert	5. Szombathely : Marthon Géza
2. Veszprém : Boda Antal	6. Csepreg : dr. Östör Lajos
3. Győr : dr. Karsay Béla	7. Győr : dr. Saskeőy József
4. Sopron : dr. Kundt Kálmán	

c) közjegyzőhelyettesek.

Szentgotthárd : dr. Usz Ferencz

Igazságügyi javaslatok. A m. kir. igazságügyminiszter az országgyűlés képviselőházában betervezte a következő törvényjavaslatokat :

a cég megszűnésének a kereskedelmi cégjegyzékbe hivatalból bevezetéséről,

az okirati kényszerről,

a jelzálogjogról szóló javaslatokat, s értesítésünk szerint legközelebb betervezte az ingó-jelzálogjogról szóló javaslatot.

A már betervezett javaslatok közül a cég megszűnésének hivatalból bevezetéséről szólót a képviselőház már elfogadta. Ennek a lényege az, hogy szemben a fennálló joggal, mely szerint a cég törlésének előfeltétele az érdekelt kereskedő ily irányú bejelentése, a cégjegyzék megbízhatósága s áttekinthetősége, valamint egyéb szempontok érdekében módot nyújt a hivatalból törlésre oly esetben, ha a vonatkozó bejelentés megtétele ki nem kényszeríthető. Az eljárás hivatalból indul meg, ha a cégbíróság, vagy valamely bíróság, vagy közigazgatási hatóság, mely utóbbit közzé kötelezettség terhel, valamely bejegyzett cég megszűnéséről tudomást szerez, a törlés elrendelése előtt felhívás bocsátandó ki az esetleges kifogások 45 nap alatti előterjesztésére: kifogást mindenki tehet, kinek a cég fennállása jogi érdeke; az eljárásra a kereskedelmi- és váltóügyekben követendő nem peres eljárás szabályai irányadók.

A közjegyzői gyakorlatot érintő rendeletek.

5380/1926. B. M. a belügyminiszter fordító osztálya által végzett fordítások díjának megállapításáról. (Bud. közl. 1927. 1. sz.)

24/1927. P. M. A Budapest székesfőváros területére illetékes pénzügyi hatóságok átszervezése*. (Bud. Közl. 1927. 4. sz.)

67909/1926. B. M. Az anyakönyvi kivonatok s családi értesítő kiállítás díjainak megállapítása. (Bud. Közl. 1927. 9. sz.)

141/1927. K. M. Ércpénznek külföldre menő értékelekben való elhelyezése. (1927. 21. sz.)

50115/1927. B. M. A közigazgatási közegek által *hagyatéki leltározásért szedhető díjak* megállapítása, (Bud. Közl. 1927. 22.)

* A 18 adófelügyelőség (I. a., I. b., II., III., IV., V, a., V. b., VI. a., VI. b., VII. a., VII. b., VII. c., VIII. a., VIII. b., IX. a., IX. b. és X.) területének megállapítása.

A közjegyzői díjszabás (60600/927. I. M.) százalékos díjtételei kiszámítására szolgáló

képletek.

Értékalap: a

Értékalap pengőben	Közj. okiratba foglalt szerződés, vég- intézkedés. Csőd- leltározás. Ár. vételár, zárt. jöv. feloszt. bírói megbízásból R. 3. 31. 32. §§.	Közj. okiratba foglalt adóslevél, elism. kezes- ség, egyold. nyi- latk. ingat. árverés bírói megbízásból R. 4. 30. §§.	Hagyaték tár- gyalás (székhelyen) R. 24. §.
—200	$\frac{a \times 1.5}{100}$	$\frac{a \times 1}{100}$	—
200—240	$\frac{a \times 1.5}{100}$	$\frac{a \times 1}{100}$	$\frac{a \times 2}{100}$
240—400	$\frac{a \times 1}{100} + 1.20$	$\frac{a \times 0.75}{100} + 0.60$	$\frac{a \times 2}{100}$
400—1200	$\frac{a \times 1}{100} + 1.20$	$\frac{a \times 0.75}{100} + 0.60$	$\frac{a \times 1.5}{100} + 2$
1200—6000	$\frac{a \times 0.75}{100} + 4.20$	$\frac{a \times 0.50}{100} + 3.60$	$\frac{a \times 1}{100} + 8$
6000—12000	$\frac{a \times 0.5}{100} + 19.20$	$\frac{a \times 0.35}{100} + 12.60$	$\frac{a \times 0.75}{100} + 23$
12000—24000	$\frac{a \times 0.35}{100} + 37.20$	$\frac{a \times 0.25}{100} + 24.60$	$\frac{a \times 0.50}{100} + 53$
24000—240.000	$\frac{a \times 0.25}{100} + 61.20$	$\frac{a \times 0.10}{100} + 60.60$	$\frac{a \times 0.25}{100} + 113$
240.000—2,400.000	$\frac{a \times 0.10}{100} + 421.20$	$\frac{a \times 0.05}{100} + 180.60$	$\frac{a \times 0.10}{100} + 473$
2,400.000—	$\frac{a \times 0.05}{100} + 1621.20$	$\frac{a \times 0.02}{100} + 900.60$	$\frac{a \times 0.05}{100} + 1673$

(E képletek nélkülözhetővé teszik a Rendelet függelékeként kiadott oszlopos összeállítását, melynek alkalmazása mellett az interpolálás okából külön számításra volt szükség.)

Összeállította: Fekete László dr.

KIR. KÖZJEGYZŐK

KÖZLÖNYE

FOLYÓIRAT A PERENKIVÜLI TÖRVÉNYKEZÉS
ÉS A KÖZJEGYZŐI GYAKORLAT SZÁMÁRA.

Felelős szerkesztő:
FEKETE LÁSZLÓ DR.
budapesti kir. közjegyző.

KIADJA
A MAGYARORSZÁGI KIR. KÖZJEGYZŐK ORSZÁGOS EGYESÜLETE.

Megjelenik havonként egyszer
(július és augusztus hónapok kivételével).

BUDAPEST, 1927.

Held irodalmi és nyomdavállalat II., Margit-körút 7. Telefon: T. 273—95.